

ฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้า

จังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๐

ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรสมัยใหม่

“อ้อยโรงงาน”

โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น ๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร ๐๔๕-๕๒๓๐๙๑-๒

คำนำ

จังหวัดอำนาจเจริญ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำนาเป็นอาชีพหลักและปลูกพืชไร่-ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เป็นอาชีพรอง โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ อ้อยโรงงาน ซึ่งปัจจุบันพบว่าจังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่ปลูกประมาณ 62,776 ไร่

การจัดทำระบบฐานข้อมูล ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรสมัยใหม่

อ้อยโรงงาน ฉบับนี้ เพื่อ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานและจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรสมัยใหม่อ้อยโรงงาน ของจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ โดยกลุ่มสารสนเทศการเกษตร ได้จัดทำข้อมูล ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้า และเผยแพร่ข้อมูล แก่ผู้สนใจทั่วไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

สิงหาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
นโยบาย มาตรการ	
นโยบายสานพลังประชารัฐ	1
นโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	4
โครงการสานพลังประชารัฐ เกษตรสมัยใหม่อ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ	6
สรีระวิทยาของอ้อย	7
พันธุ์อ้อยที่ส่งเสริม	13
ส่วนที่ 2	
ข้อมูลทั่วไป	
ข้อมูลดิน	32
ปริมาณน้ำฝน	41
สภาพอากาศ	44
ภัยธรรมชาติ	47
ปฏิทินการเพาะปลูก ปฏิทินสินค้าเกษตร	48
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	
ข้อมูลเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน	49
พื้นที่ปลูกอ้อยในโครงการประชารัฐ	50
พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556-2559/2560	52
เปรียบเทียบ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ข้าวอินทรีย์ และข้าวหอมมะลิ	54
แหล่งรับซื้อ	54
ราคาอ้อย ปี 2554/2555 – 2559/2560	55
ระบบซื้ออ้อยของโรงงาน	55
การตลาด อ้อยโรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ	59
การวิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางแก้ไข	67
การผลิตอ้อยโรงงาน	
ภาคผนวก	
ความรู้ทั่วไปสำหรับเกษตรกรชาวไร่อ้อย	69
เอกสารประกอบการจัดทำ	78
ผู้จัดทำ	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ	34
2	ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2559	41
3	สถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555-2559	42
4	สภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ 2559 จังหวัดอำนาจเจริญ	44
5	สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555-2559	45
6	สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555 -2559	46
7	ภัยธรรมชาติ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2547 -2559	47
8	ปฏิทินการปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ	48
9	ปฏิทินสินค้าเกษตร (อ้อยโรงงาน)	48
10	ข้อมูลด้านการเกษตร อ้อยโรงงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน	49
11	พื้นที่ปลูกอ้อยในโครงการพระราชรัฐ ปี 2559/2560	50
12	พื้นที่ปลูกอ้อยปลายฝน ในโครงการอ้อยพระราชรัฐ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2560/2561	51
13	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556-2559/2560	52
14	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ อ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556- 2559/2560	52
15	ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน ปี 2555/2556 – 2559/2560	53
16	เปรียบเทียบ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ข้าวอินทรีย์ และข้าวหอมมะลิ	54
17	ราคาอ้อย ปี 2554/2555 – 2559/2560	55
18	สถาบันชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	67

ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรสมัยใหม่

อ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ

1.นโยบายสานพลังประชารัฐ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของของนโยบายสานพลังประชารัฐ

รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการในหลายมาตรการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทั้งทางด้านการลดต้นทุน การผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด "ประชารัฐ" มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

"ประชารัฐ" คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาประชาชน ช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

1.1.1 รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศในเรื่อง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2558 รับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการภาครัฐและภาคเอกชน 12 คณะ ประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐของรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการทั้ง 12 คณะ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) ดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน
- 2) เน้นกิจกรรมที่เป็น Action Based
- 3) ครอบคลุม 4 เสาหลัก คือ ธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง
- 4) ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน

1.1.2 แนวคิดประชารัฐ เป็นการเอาจุดเด่นของแต่ละภาคส่วนมารวมกัน 5 ภาคส่วน

ภาคราชการ จุดเด่น คือ มีคนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ มีองค์ความรู้ มีงบประมาณและบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ

ภาคเอกชน จุดเด่น คือ ทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว

ภาคประชาชน จุดเด่น คือ มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า รักบ้านเกิด

ภาควิชาการ จุดเด่น คือ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี การค้นคว้าวิจัยเพื่อต่อยอด

ภาคประชาสังคม จุดเด่น คือ ทำงานเชิงลึก เกาะติด มีเครือข่ายมาก

ภารกิจสำคัญของรัฐบาลในอนาคต คือการสร้างฐานรากประเทศสู่อนาคตตามโมเดล "ไทยแลนด์ 4.0" ซึ่ง 1 ใน องค์ประกอบหลัก คือ การขับเคลื่อนประเทศผ่านกลไก "ประชารัฐ" จะต้องมุ่งทำงานแบบ

บูรณาการ ให้เกิดการเชื่อมโยง ประสานสอดคล้องกัน เพราะปัญหาของหลายภาคส่วนล้วนมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบซึ่งกันและกันปัญหาสาธารณสุขของประเทศมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น หลายฝ่ายจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือผนึกกำลังระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในภาครัฐด้วยกันเองและระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมมากขึ้น

เดิมอาจจะคุ้นชินกับการบริหารราชการในลักษณะบนลงล่าง แต่จากนี้ต้องบริหารงานทั้งล่างขึ้นบน/บนลงล่างทั้งในแนวตั้งและแนวนอน จึงให้มองและคิดแบบองค์รวมหรือการเชื่อมโยงผสมผสานกัน(Matrix) โดยใช้กลไกประชารัฐควบคู่กันไป เอาความต้องการประชาชนเป็นตัวตั้ง เน้นการมีส่วนร่วม หน่วยงานภาครัฐต้องไปช่วยสะท้อนความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ให้เข้าใจว่า ยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลนี้จะเป็นความร่วมมือกันในเชิงสร้างสรรค์ดึงเอาจุดแข็งของแต่ละภาคส่วนมี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มาช่วยกันสร้างพลังในการทำมาความดีเพื่อชาติ เพื่อประชาชนทุกคน โดยจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

สานพลังประชารัฐ คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาแนวทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่น ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันโดยมีคณะทำงานร่วม รัฐ – เอกชน – ประชาชน จำนวน 12 คณะ เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบาย “สานพลังประชารัฐ”

1.2 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนผ่านการดำเนินงานของ ๑๒ คณะทำงานประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ ดังนี้

1.2.1 คณะทำงานการยกระดับนวัตกรรมและผลิตภาพ (Innovation & Productivity) :D1

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายกานต์ ตระกูลอุน กรรมการและประธานที่ปรึกษาฝ่ายจัดการบมจ.ปูนซีเมนต์ไทยเป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชนโดยมีเป้าหมายหลักคือ

- 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 2) ลดความเหลื่อมล้ำ
- 3) หลุดกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

1.2.2 คณะทำงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจเริ่มต้น : D2

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายสุพันธ์ มงคลสุธี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ

- 1) เพิ่ม GDP ของ SMEs ให้ถึง 50%
- 2) มูลค่าการส่งออก SME เพิ่ม 5%
- 3) SME เข้าสู่ระบบ 50,000 รายต่อปี

1.2.3 คณะทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและ MICE : D3

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายชินนิต์ โทณวนิก ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการ บมจ.ดุสิตธานี เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ

- 1) เพิ่มการกระจายรายได้
- 2) ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยว
- 3) เสริมสร้างความยั่งยืนของการท่องเที่ยว

1.2.4 คณะทำงานด้านการส่งเสริมส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศ : D4 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายสนั่น อังอุบลกุล ประธานกรรมการบริหาร บมจ.ศรีไทย ซุปเปอร์แวร์เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลักคือ

- 1) การส่งออกปี 2559 เติบโต 5% (เบื้องต้น 2%)
- 2) สามารถระบุประเทศและกลุ่มธุรกิจที่ควรลงทุนในต่างประเทศ

1.2.5 คณะทำงานด้านการพัฒนาคลัสเตอร์ภาคอุตสาหกรรมแห่งอนาคต : D5 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ประธานกรรมการ บมจ.พีทีที โกลบอลเคมีคอล เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลักคือ ต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม เพิ่ม 5 อุตสาหกรรมใหม่

1.2.6 คณะทำงานด้านการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ : D6 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายอิสระ ว่องกุศลกิจ ประธานกรรมการกลุ่มมิตรผล ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ

- 1) ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร
- 2) การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ SME เกษตร
- 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร

1.2.7 คณะทำงานด้านการสร้างรายได้และการกระตุ้นการใช้จ่ายของประเทศ : D7 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายทศ จิราธิวัฒน์ ประธานกรรมการบริหาร บจก. กลุ่มเซ็นทรัลมีเป้าหมายหลัก คือ

- 1) เพิ่ม GDP เป็นสองเท่า (เพิ่ม GDP per Capita จาก \$5,900 to \$12,000)
- 2) หลุดออกจาก Middle Income Trap
- 3) เพิ่มรายได้ในภาค Tourism, เกษตร และ Retail/Wholesale Trade เป็นสองเท่า (มูลค่า 30% ของ GDP)

1.2.8 คณะทำงานด้านการดึงดูดการลงทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ : E1 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และ นายชาติศิริ โสภณพนิช กรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ

- 1) ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการยกระดับอุตสาหกรรมของไทยและเอื้อต่อการเป็น Land-based ASEAN Center หรือศูนย์กลางของ CLMV
- 2) ยกระดับ โครงสร้างพื้นฐานของไทยให้เป็น Platform ใหม่ที่ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

1.2.9 คณะทำงานด้านการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ : E2 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และมีนายรุ่งโรจน์ รังสิโยภาส กรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ปูนซิเมนต์ไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ ยกระดับคุณภาพวิชาชีพอาชีวศึกษา (Competitive Workforce) เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

1.2.10 คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ : E3 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายธนากร สิริวัฒนภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บมจ.ไทยเบฟเวอเรจ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชนมีเป้าหมายหลัก คือ เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งประชาชนมีความสุขและมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.2.11 คณะทำงานด้านการปรับแก้กฎหมายและกลไกภาครัฐ : E4 มีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายกานต์ ตะกูลสุน์ กรรมการและประธานที่ปรึกษาฝ่ายจัดการ บมจ. ปูนซีเมนต์ไทย มีเป้าหมายหลัก คือ

1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าการลงทุนในประเทศไทย (Competitiveness)

2) ยกระดับ Ease of Doing Business ของไทยสู่ Top 20

3) แก้ไขกลไกการทำงานของภาครัฐ (Efficiency)

1.2.12 คณะทำงานด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ : E5 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานกรรมการ บมจ. เครือเจริญโภคภัณฑ์ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ

1) พัฒนาโรงเรียนต้นแบบ

2) พัฒนาผู้นำ School Partner จากภาคเอกชน

3) พัฒนาหลักสูตร

4) ระบบวัดผลออนไลน์และการเปิดเผยข้อมูลโปร่งใส

5) ระบบการเรียนโต้ะกลม

6) พัฒนาผู้นำครุต้นแบบร่วมกับผู้บริหารรุ่นใหม่

7) เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค

นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) โดยมีโครงการที่สำคัญคือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และสินค้าประมง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้มอบนโยบายเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เน้นให้ความสำคัญในเรื่อง การลดต้นทุนการผลิต โดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ก่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิตตามที่กำหนด และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับสินค้าเกษตร ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างสินค้าที่สำคัญดังกล่าว จะต้องทำการผลิตในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตพื้นที่เหมาะสมสำหรับ การผลิตสินค้า ชนิด 20 ไว้แล้ว โดยมีหลักการคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาทิ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด มีการผลิตร่วมกันเป็นกลุ่มและมีการเชื่อมโยงกับตลาดเพื่อบริหารจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า แก้ปัญหาเรื่องสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างภาคการเกษตรของไทย เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก และเป็นการผลิตที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ การดำเนินการลักษณะดังกล่าวทำให้ภาคเกษตรต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร เช่น ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าปัจจัยการผลิตต่างๆ ค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรกลการเกษตร และค่าจ้างแรงงานด้าน

การเกษตร รวมทั้ง ปัญหาการขาดอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต (Production Process) การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) และปัญหาด้าน การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ยังไม่เข้าถึงตัวเกษตรกรได้เท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อเป็นการลดข้อจำกัดดังกล่าว จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการผลิต และการบริหารจัดการร่วมกัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจต้องดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ต้องให้การสนับสนุน และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของ สินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร จึงได้กำหนดระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปรับกระบวนการทำงานภายใน ให้ทุกหน่วยงานมีเป้าหมายการทำงานเชิงพื้นที่ร่วมกันในแปลงใหญ่ สนับสนุนเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ตามภารกิจของหน่วยงาน และความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงประสานภาคเอกชนให้ ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานแปลงใหญ่ ในลักษณะประชารัฐที่เป็นความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ภาครัฐ และ ภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการบริหารจัดการและการตลาด ที่ภาคเอกชนมีความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ เพื่อ ร่วมกันผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิต ร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ บริหารจัดการร่วมกัน ตลอดจนการจัดการด้านการตลาดเพื่อนำไปสู่การลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน โดย หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันคือ เกษตรกรจะได้รับ ความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี รายได้ เพิ่มขึ้นและมั่นคง มีตลาดสินค้าเกษตรที่แน่นอน ภาครัฐจะได้รับ การบริหารงาน เงิน คน มีประสิทธิภาพ เกิดสมดุลของ อุปสงค์-อุปทาน ความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร ภาคเอกชนจะได้รับคือ มีแหล่งซื้อสินค้าที่แน่นอนทั้งปริมาณ และคุณภาพ เป็นธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสังคม (Social Business) ได้รับชื่อเสียงในฐานะเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อ สังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)

การขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ใช้กลไกของคณะอนุกรรมการ พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในการบูรณาการการทำงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดย คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดแต่งตั้งทีมงานเพื่อสนับสนุนและร่วมกันขับเคลื่อน จำนวน 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ทีมผู้จัดการแปลง และส่วนที่ 2 ทีมสนับสนุนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ทีม ได้แก่ 1) ทีมผู้จัดการแปลง 2) ทีมการตลาด 3) ทีมลดต้นทุนการผลิต และ 4) ทีมบริหารจัดการ ทั้งนี้ การปฏิบัติงานต้องมีการประสานงานกับ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (single command) อย่างใกล้ชิด และการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตามเงื่อนไขการเข้าร่วมแปลงใหญ่ของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องผ่านการรับรองจากคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

กรอบแนวทางการพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

1. พัฒนาและสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน
2. พัฒนาการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ (ลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต)
3. ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรเกษตรกรในแต่ละแปลงให้มีความเข้มแข็ง
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด
5. บริหารจัดการโครงการ/การพัฒนาผู้จัดการแปลง
6. เพิ่มคุณภาพ/ได้รับการรับรองคุณภาพ (GAP, เกษตรอินทรีย์ฯลฯ)
7. การเกษตรผสมผสาน/อาชีพเสริมสำหรับครัวเรือน
8. จัดระบบการปลูกพืชสำหรับพืชอายุสั้น (เช่นการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในฤดูนาปรัง)
9. อื่นๆ

โครงการสานพลังประชารัฐ เกษตรสมัยใหม่อ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ

จังหวัดอำนาจเจริญ โดยส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก และเป็นการผลิตที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ การดำเนินการลักษณะดังกล่าวทำให้ภาคเกษตรต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร เช่น ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ได้แก่ ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืชค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรกลการเกษตร และค่าจ้างแรงงานด้านการเกษตร รวมทั้ง ปัญหาการขาดอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต การจัดการโซ่อุปทาน และปัญหาด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ยังไม่เข้าถึงตัวเกษตรกรได้เท่าที่ควร เพื่อเป็นการลดข้อจำกัดดังกล่าว จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการผลิต และการบริหารจัดการร่วมกัน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีภารกิจในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จึงได้จัดทำระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก อาทิ พันธุ์ ปุ๋ย และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาดโดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

นโยบายภาครัฐ ในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอย่างอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งการประกอบอาชีพการทำไร่อ้อย คือทางเลือกหนึ่งที่เกษตรกรสามารถเลือกไปทำได้ ทั้งนี้การทำอาชีพการปลูกจะมีกฎหมาย พรบ.อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 ที่คุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยไม่ให้เกิดปัญหาการขาดทุน มีเจ้าหน้าที่ทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาระบบชลประทาน รวมทั้งการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีตลาดที่รับซื้ออย่างแน่นอน และมีสินเชื่อด้านปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูก นอกจากนั้นยังสามารถปลูกหรือผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างรายได้เร็ว เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนใช้ในชีวิตประจำวันและรายเดือนร่วมด้วย ดังนั้นการส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาปลูกอ้อย จึงเป็นหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรสามารถดำเนินการได้ ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ดีขึ้น รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับชุมชน

จังหวัดอำนาจเจริญ และกลุ่มมิตรผล ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ โครงการสานพลังประชารัฐเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ (อ้อย) ในวันที่ 19 สิงหาคม 2559 เพื่อส่งเสริมการปลูกอ้อยให้เป็นอีกหนึ่งพืชทางเลือกสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่หรือทำนาข้าว แต่มีพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก

โดยมีพื้นที่ดำเนินการกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรชาวไร่อ้อย อ. เมืองอำนาจเจริญ อ. เสนางคนิคม อ. หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญครอบคลุมขนาดพื้นที่ 6,000 ไร่ เพิ่มผลผลิตอ้อยเป็น 12 ตันต่อไร่ ประกันราคา รับซื้อ ผลผลิตปี 2559/60 ที่ 1,050 บาท/ตัน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ เกิดการรวมกลุ่มชาวไร่อ้อย ในลักษณะสหกรณ์/สมาคม เกิดการพัฒนาเกษตรกรแกนนำ เกิดการบริหารจัดการสหกรณ์/สมาคม ที่มี

ประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการสมัยใหม่ด้วยการนำเทคโนโลยีและการจัดการมาประยุกต์ใช้ เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนผ่านการดำเนินงานที่ช่วยให้ชาวไร่อ้อยมีผลผลิตที่ดีขึ้น มีองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

สรีระวิทยาของอ้อย

ประวัติ

อ้อยเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ไม่เพียงแต่นำมาผลิตเป็นน้ำตาลเท่านั้น อ้อยยังเป็นพืชที่คนไทยนำมาใช้ในพิธีมงคล หรือเทศกาลต่างๆมีความหมายในทางที่เป็นสิริมงคล เช่น ในขบวนแห่ขันหมาก

สำหรับการทำน้ำตาลจากอ้อยในประเทศไทยนั้น มีหลักฐานว่าเริ่มมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยทำเป็นน้ำตาลงบ แหล่งผลิตอยู่ที่ จังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร และพิษณุโลก ซึ่งปัจจุบันยังมีการผลิตน้ำตาลงบอยู่ในบางจังหวัด

ต่อมาในปี พ.ศ. 1951 และ พ.ศ.1955 ได้มีการส่งออกน้ำตาลทรายแดงไปยังประเทศญี่ปุ่น โดยมีแหล่งผลิตใหม่ที่ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดชลบุรี เมื่อปริมาณการผลิตมีมากกว่าความต้องการบริโภค จึงมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ

การผลิตน้ำตาลทรายขาวในประเทศไทยเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2480 โรงงานที่ทันสมัยแห่งแรกสร้างขึ้นที่ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในสมัยพลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรี มีชื่อว่า “โรงงานน้ำตาลไทยลำปาง” เริ่มสร้างในปี พ.ศ.2479

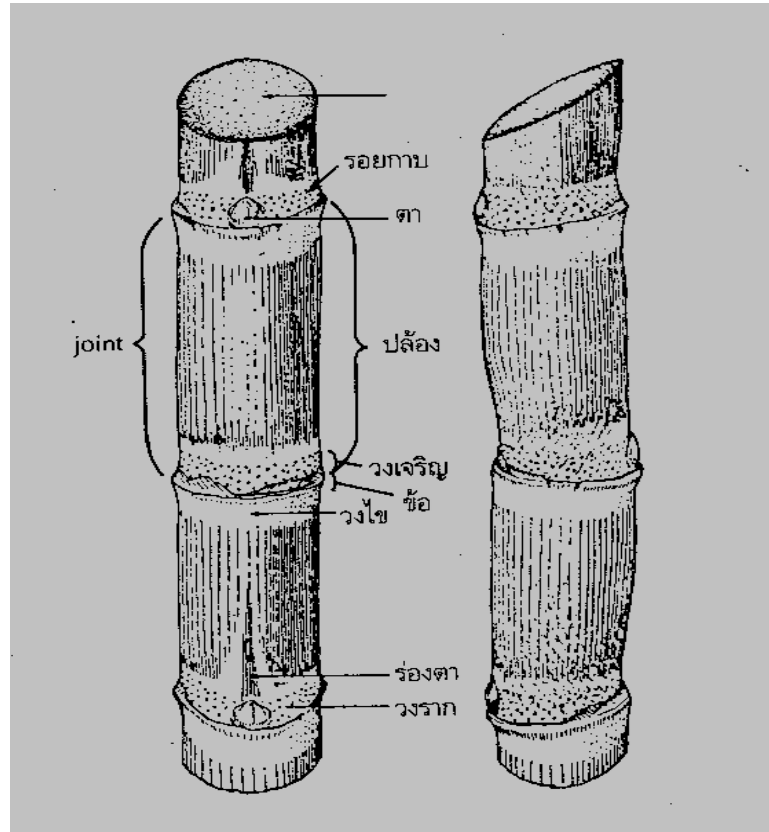

อ้อย เป็นพืชตระกูลหญ้าขนาดใหญ่ เป็นพืช C4 จึงสร้างผลผลิตชีวมวลต่อพื้นที่ได้

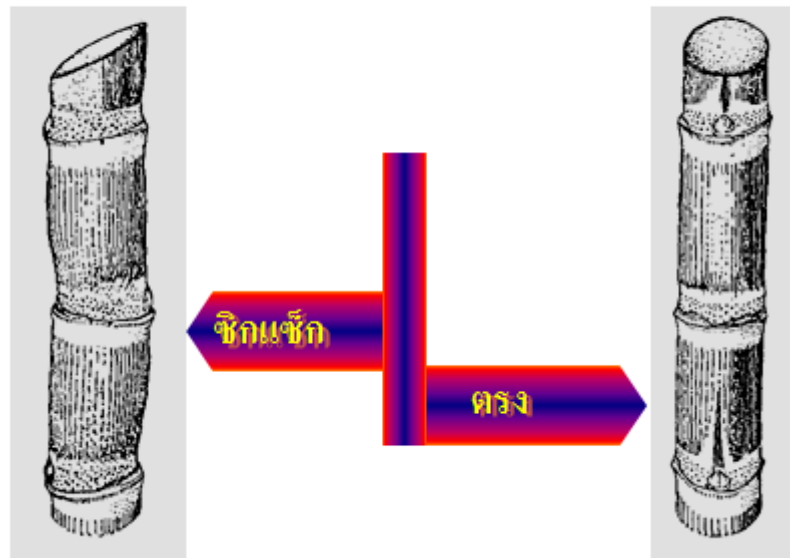
สูงมาก

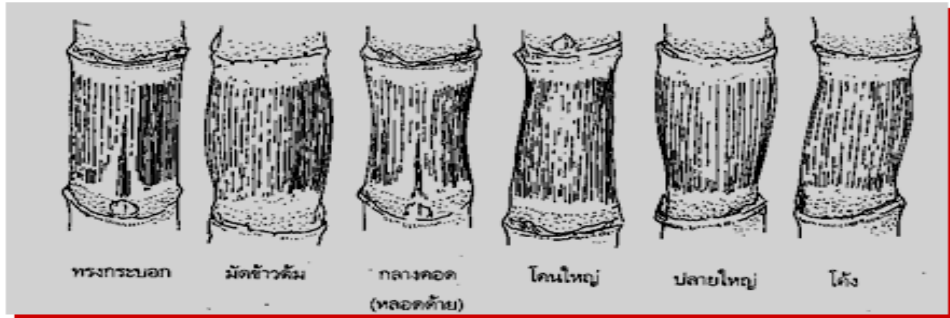
ลักษณะรูปทรงของลำต้น

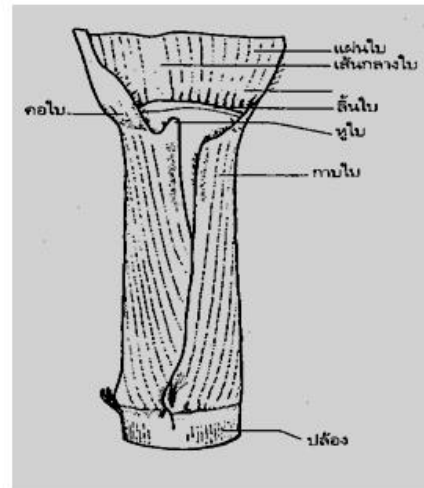
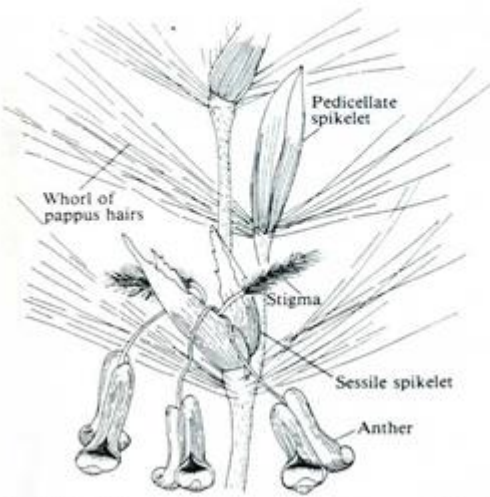
ลักษณะรูปทรงของลำต้น

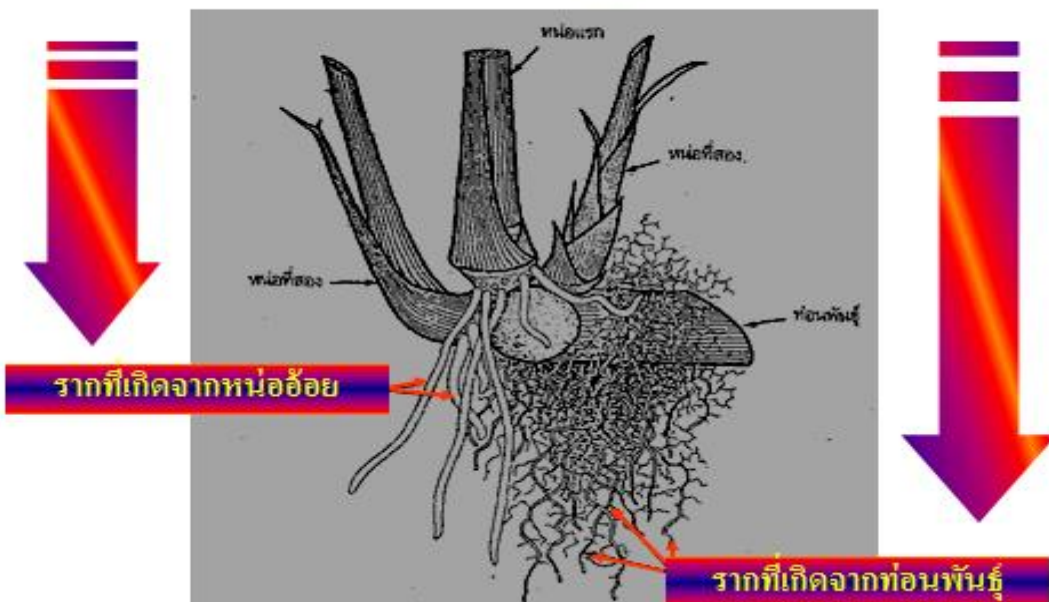
ลักษณะของรูปทรงปล้องอ้อย

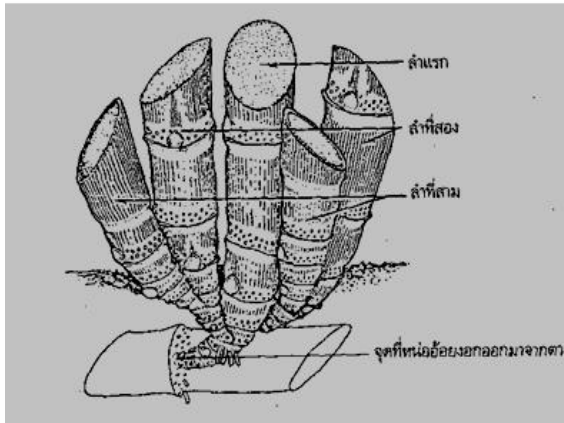
ลักษณะของช่อดอก

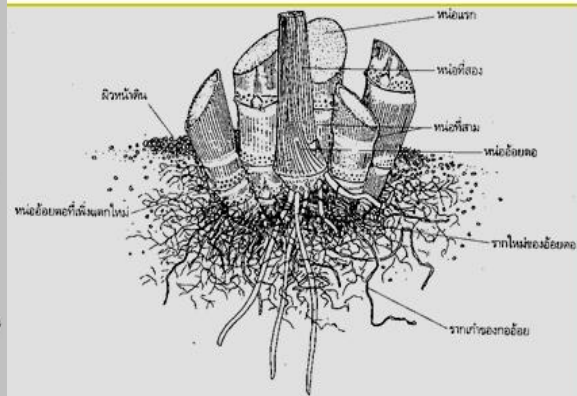
รากที่เกิดจากท่อนพันธุ์และหน่อของอ้อย

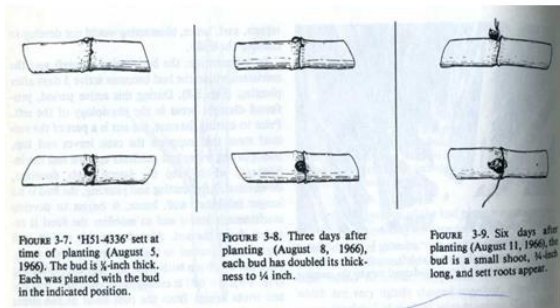
การแตกกอของอ้อยปลูก

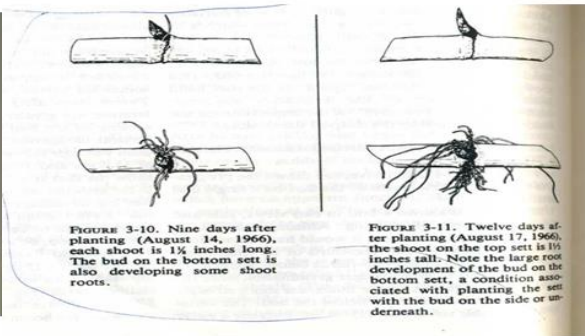
ลักษณะการแตกกอของอ้อยคต

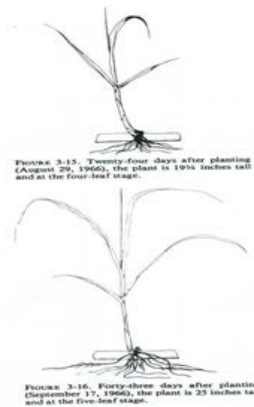
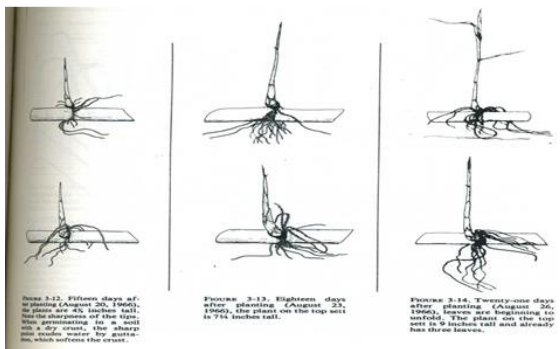
พัฒนาการงอกของท่อนพันธุ์อ้อยที่มีการวางตาต่างกัน

พัฒนาการงอกของท่อนพันธุ์อ้อยที่มีการวางตาต่างกัน

พัฒนาการงอกของท่อนพันธุ์อ้อยที่มีการวางตาต่างกัน

การงอกของท่อนพันธุ์อ้อยที่ระยะ 24 วันมี 4 ใบ

การงอกของท่อนพันธุ์อ้อยที่ระยะ 43 วันมี 5 ใบ

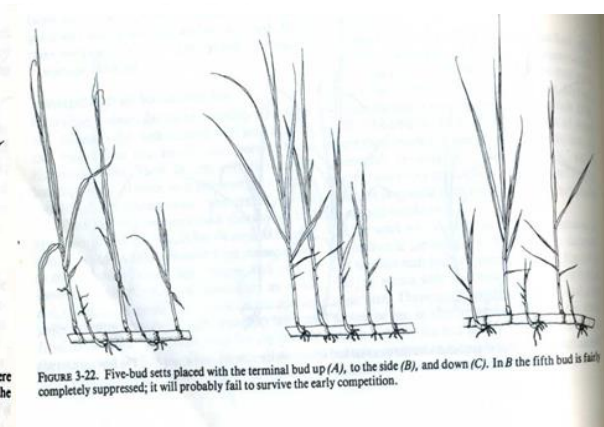
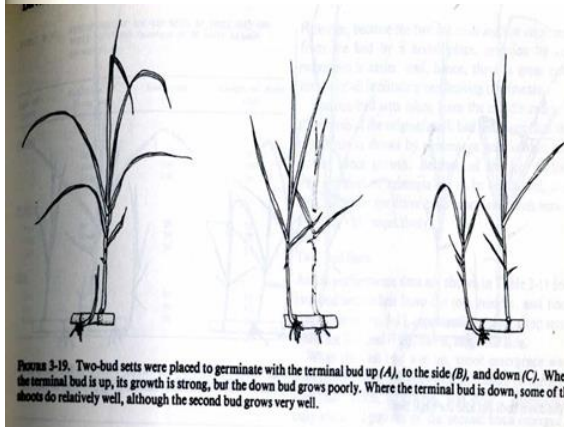

FIGURE 3-19. Two-bud sets were placed to germinate with the terminal bud up (A), to the side (B), and down (C). Where the terminal bud is up, its growth is strong, but the down bud grows poorly. Where the terminal bud is down, some of the shoots do relatively well, although the second bud grows very well.

FIGURE 3-22. Five-bud sets placed with the terminal bud up (A), to the side (B), and down (C). In B the fifth bud is fairly completely suppressed; it will probably fail to survive the early competition.

วิธีสุกแก่มีลักษณะอย่างไร

1. ปัดองส่วนยอดจะดี
2. ใบจะเขียวซีด
3. ค่าบรีกซ์เจดีย์ 25
4. ออกดอก

การตรวจสอบการสุกแก่ของอ้อย

3. วิธีการวัดบรีกซ์

วัดบรีกซ์ ส่วนปลายอ้อย ห่างจากยอดประมาณ 3 ปล้อง

วัดบรีกซ์ ส่วนโคนอ้อย ปล้องที่ 3 จากระดับผิวดิน

การตรวจสอบการสุกแก่ของอ้อย

1. การเตรียมอุปกรณ์

เครื่องวัดบรีกซ์ (hand refractometer)

ขวดน้ำ และกระดาษทิชชู

เหล็กแทงช่อง

วิธีแทงเก็บน้ำอ้อย

ใช้เหล็กแทงบรีกซ์ แทงเข้าไปในลำอ้อย ปล่อยให้ น้ำอ้อย ไหลลงมาในช่องเก็บน้ำอ้อย

หยดน้ำอ้อยลงบนเครื่องวัดบรีกซ์ แล้วปิดฝา

ส่องดูค่าบรีกซ์ในเครื่อง (ในรูปได้ 16 บรีกซ์)

อายุของอ้อย

สภาพอะไรก็ตามที่ยังทำให้อ้อยมีการเจริญเติบโต ยึดและขยายปล้องอย่างต่อเนื่อง จะทำให้อ้อยสะสมน้ำตาลได้น้อย เช่น ในช่วงแรกของการเจริญเติบโต

- พวกหน่อล่า
- อ้อยหักล้มแตกหน่อใหม่
- อ้อยที่ได้รับไนโตรเจนและน้ำ ทำให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

อายุของอ้อย

ประเภทอ้อย	ค่าความหวานรายเดือน (ซีซีเอส)				
	พย	ธค	มค	กพ	มีค
ปลายฝน (ตั้งแต่ 14 เดือนขึ้นไป)	11.45	13.73	14.74	14.52	14.32
น้ำราด (ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป)	10.54	11.73	14.07	14.56	14.41
ต้นฝน (ตั้งแต่ 10 เดือนขึ้นไป)	9.45	11.83	13.06	13.75	13.64

อ้อยออกดอก ถ้าทิ้งไว้นาน จะสูญเสียทั้งน้ำหนักและความหวาน

“ตัดอ้อยปีที่แล้วมีบางแปลงอายุ 12 เดือนแล้ว แต่ตัดไม่ทันต้องทิ้งไว้ในแปลงต่อไปอีก 1-2 เดือน จะมีผลอย่างไร??”

ถ้าเป็นอ้อยที่อายุครบ 12 เดือนในเดือนมกราคมแล้วตัดไม่ทัน น้ำหนักลำอ้อยจะลดลง ทำให้ผลผลิตลดลง เดือนละ 2-3 ตันต่อไร่ น้ำหนักจะลดลงมากในช่วงแรก(เดือนกุมภาพันธ์) แล้วค่อย ๆ ลดลงในเดือนถัดไป (0.5-0.8 ตันต่อไร่ ในเดือนมีนาคม) ในดินทรายผลผลิตจะลดลงมากกว่าดินเหนียว อย่างไรก็ตาม ค่า CCS ของอ้อยจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนถึงเดือนมีนาคมจึงมีแนวโน้มที่จะลดลง

การที่ผลผลิตอ้อยลดลงถ้าเก็บเกี่ยวช้าเป็นเพราะดินแห้งลงน้ำในลำอ้อยก็ลดลงจะเห็นได้จากน้ำหนักลำอ้อยลดลงแต่ความหวาน (CCS) กลับเพิ่มขึ้น เพราะความเข้มข้นของน้ำตาลในลำสูงขึ้น จนปลายฤดูหีบอาจมีฝนตกลงมาบ้างหรืออ้อยมีการแตกหน่อหรือตาข้าง จึงทำให้ความหวานลดลง เพราะน้ำตาลซูโครสเริ่มแตกตัวเป็นกลูโคสและฟรุคโตส เพื่อใช้ในการเจริญเติบโต

สมัยก่อนชาวไร่ในเขตชลประทานภาคกลางมีการให้น้ำอ้อยใน 1 เดือนก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อเพิ่มน้ำหนัก พบว่าเพิ่มน้ำหนักได้อีก 2-3 ตันต่อไร่ สมัยนั้นยังไม่ใช้ค่า CCS ในการจ่ายค่าอ้อย จึงนิยมทำกันมาก สมัยนี้ไม่นิยมทำกันแล้ว

พันธุ์อ้อยที่ส่งเสริม

พันธุ์อ้อยที่เคยนำเข้ามาจากต่างประเทศ

ประเทศ	ชื่อพันธุ์อ้อย		พันธุ์
ไต้หวัน	F	เอฟ	F140, F154, F156
ฟิลิปปินส์	Phill	ฟิล	Phill66-07 (มาร์คอส)
อินเดีย	Co	ซีโอ	Co419
ออสเตรเลีย	Q	คิว	Q130

หน่วยงานปรับปรุงพันธุ์อ้อยภายในประเทศ

หน่วยงาน	ชื่อพันธุ์อ้อย		พันธุ์
ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เขต 1 กาญจนบุรี	K	เค (สอน.)	K88-92 (สอน.6), K92-80 (สอน.10)
ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เขต 2 กำแพงเพชร	LK, KPK	แอลเค / ลำปาง (สอน.)	LK92-11 (สอน.12)
ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี	UT	อู๋ทอง	UT1, UT3, สุพรรณบุรี50, สุพรรณบุรี80 (UT94-483)
ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น	KK	ขอนแก่น	KK3
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	KU / Tby	มก.	KU60-1, KU60-2, KU60-3
	Kps	กำแพงแสน	Kps94-13
บ.มิตรผลวิจัย พัฒนาอ้อยและน้ำตาล จก.	MPT	มิตรผล	MPT1, MPT2, MPT3, MPT98-1782

พันธุ์อ้อยในพื้นที่ส่งเสริมโรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์

ขอนแก่น 3	K92-80	อู่ทอง 3
LK92-11	K84-200	อู่ทอง 5
K88-92	มิตรผล	อู่ทอง 8
K95-84	กำแพงแสน	สุพรรณบุรี 50

แผนการพัฒนาคุณภาพอ้อย (CCS)

ปรับสัดส่วนพันธุ์ เพื่อเพิ่มคุณภาพอ้อยเข้าหีบ และลดความเสี่ยง

การปรับสัดส่วนพันธุ์อ้อย เพื่อให้มีค่า CCS ที่สูงขึ้นไม่ว่าจะเปิดหีบปกติ หรือเปิดหีบเร็วขึ้น

พันธุ์อ้อย	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61
ขอนแก่น 3	54	50	40	35	35
K88-92	10	15	15	15	15
LK92-11	9	10	10	10	10
K84-200	3				
K92-80	1				
อู่ทอง 5	1	15	25	30	30
อื่น ๆ	22	10	10	10	10
รวม	100	100	100	100	100

คุณลักษณะของพันธุ์อ้อย

ขอนแก่น 3

ผลผลิต 16 - 18 ตัน /ไร่

ความหวาน 12 - 13 ซีซีเอส

คุณลักษณะ: ให้ผลผลิตดี แดกกอดีสม่ำเสมอ ดอกกาบง่าย หักล้มน้อย
ความงอกในอ้อยตอดี เหมาะสำหรับการเก็บเกี่ยวด้วยรถตัด
ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : เก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ต้นหีบ

คุณลักษณะของพันธุ์อ้อย

K 88-92

ผลผลิต 18 - 20 ตัน /ไร่

ความหวาน 11 - 12 ซีซีเอส

คุณลักษณะ: ผลผลิตสูง ขนาดลำใหญ่ ก่อนข้างทนแล้ง หักล้มน้อย
เจริญเติบโตได้ดีในดินอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : กลาง - ปลายหีบ

คุณลักษณะของพันธุ์อ้อย

LK92-11

ผลผลิต 15 - 18 ตัน /ไร่

ความหวาน 12 - 13 ซีซีเอส

คุณลักษณะ: สะสมน้ำตาลเร็ว แดกกอดีมาก อ้อยคอมมีการงอกดี
ทนทานต่อสภาพน้ำท่วมขังได้ดี

ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : เก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ต้นหีบ

คุณลักษณะของพันธุ์อ้อย

อู่ทอง 5

ผลผลิต 15 - 18 ตัน /ไร่

ความหวาน 13 - 14 ซีซีเอส

คุณลักษณะ: ความหวานสูง แดกกอดีสม่ำเสมอ ลอกกาบง่าย หักฉัมน้อย
ความงอกในอ้อยตอดี

ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : เก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ต้นหีบ

พันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 1) เค 95-84 เป็นพันธุ์ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายโตเร็วทนแล้งปานกลางแต่หักล้มได้ง่ายต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงโรคกอตะไคร้โรคเส้ดำและโรคใบจุดเหลืองทนทานต่อหนอนเจาะลำต้นแตกกอได้ดีปานกลางความหวานสูงไว้ต่อได้ดี
- 2) อุ่ทอง 4 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตรมีลักษณะทรงกอแผ่เล็กน้อยลำต้นสีเขียวอมเหลืองเมื่อไม่ถูกแดดแต่จะเปลี่ยนเป็นสีม่วงเมื่อถูกแดดขนาดลำปานกลางทนแล้งได้ดีมากปลูกได้ในดินทรายไว้ต่อได้ดีโตเร็วทนทานต่อโรคใบขาวต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงและโรคเส้ดำ
- 3) สุพรรณบุรี 80 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตรเป็นอ้อยพันธุ์ใหม่ที่ทนแล้งได้ดีให้ผลผลิตสูงต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงปลูกได้ในดินร่วนปนทรายเติบโตเร็วไว้ต่อได้ดีมีขนาดลำปานกลาง
- 4) ขอนแก่น 80 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตรให้ผลผลิตสูงทนแล้งไว้ต่อได้ดีความหวานปานกลางต้านทานโรคเส้ดำแต่อ่อนแอปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงชอบดินร่วนและร่วนปนทราย
- 5) อุ่ทอง 8 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตรมีขนาดลำใหญ่เจริญเติบโตได้ดีปานกลางไว้ต่อได้ดีอ่อนแอต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงแต่ต้านทานโรคเส้ดำลำต้นตั้งตรงไม่หักล้มชอบดินร่วนเหนียวในเขตอาศัยน้ำฝนควรมีการให้น้ำชลประทานเสริม

ทิศทางการต้องการพันธุ์อ้อยในอนาคต

คุณสมบัติอ้อย

ประเภทดินที่เหมาะสมสำหรับอ้อยแต่ละพันธุ์

ทรายปนร่วน	มาร์กอส, K92-80, K88-92, K95-84, KK3, สุพรรณบุรี80, มิตรผล98-1782
ร่วนปนทราย	K84-200, LK92-11, มิตรผล3, UT3

ฤดูปลูกที่เหมาะสมสำหรับอ้อยแต่ละพันธุ์

ปลายฝน

LK92-11, K84-200, K92-80,
K88-92, K95-84, KK3,
สุพรรณบุรี80, มิตรผล3, UT3

น้ำراد

มาร์กอส, มิตรผล98-1782

ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของพันธุ์อ้อย

(ธ.ค.)

ต้นทึบ

พันธุ์เบา

มาร์กอส, UT3, LK92-11, KK3
มิตรผล98-1782, มิตรผล3

(ม.ค.)

กลางทึบ

พันธุ์กลาง

K84-200, K95-84

(ก.พ.-มี.ค.)

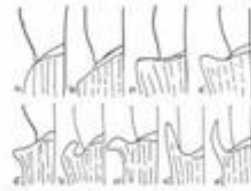
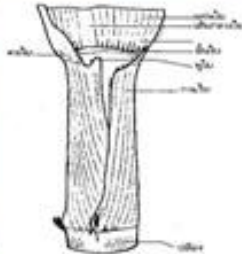
ปลายทึบ

พันธุ์หนัก

K88-92, K92-80
สุพรรณบุรี80

ลักษณะบางประการที่ใช้ในการจำแนกพันธุ์อ้อย

ลักษณะบางประการที่ใช้ในการจำแนกพันธุ์อ้อย

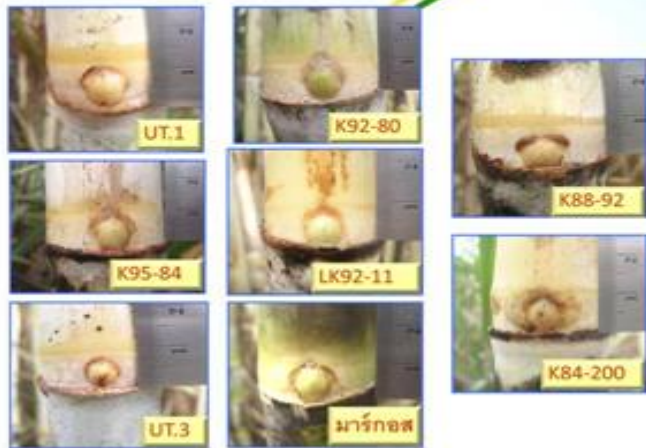
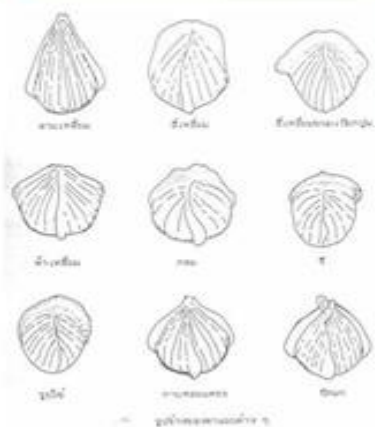
รูปร่างลักษณะของหูใบที่แตกต่างกัน เช่น
 ก. โคโธ น. สายฟ้าสีม่วงเงิน ค. สายฟ้าสีม่วงดอก
 ง. สายฟ้าสีม่วงดำ จ. สายฟ้าสีม่วงดำ ก. ขอมโคโธ
 ค. ขอมโคโธ ง. ปากเหล็ก ฉ. สีขาว

คอใบ (Dewlap) คือบริเวณรอยต่อ
 ด้านนอกระหว่างแผ่นใบและกาบใบ
 โดยจะมีรูปร่างและสีที่แตกต่างกัน
 ระหว่างพันธุ์อ้อย เช่น สีแดง (K 84-
 200) สีส้ม สีน้ำตาล เป็นต้น

หูใบ (Auricle) มีลักษณะเป็นแผ่นที่
 ยื่นออกของขอบด้านบนของกาบใบ
 บริเวณที่ติดกับคอใบ(dewlap)ซึ่ง
 รูปร่างของหูใบสามารถใช้ในการ
 จำแนกพันธุ์อ้อยได้เป็นอย่างดี

ลักษณะบางประการที่ใช้ในการจำแนกพันธุ์อ้อย

รูปร่างลักษณะของตาอ้อย

ลักษณะบางประการที่ใช้ในการจำแนกพันธุ์อ้อย

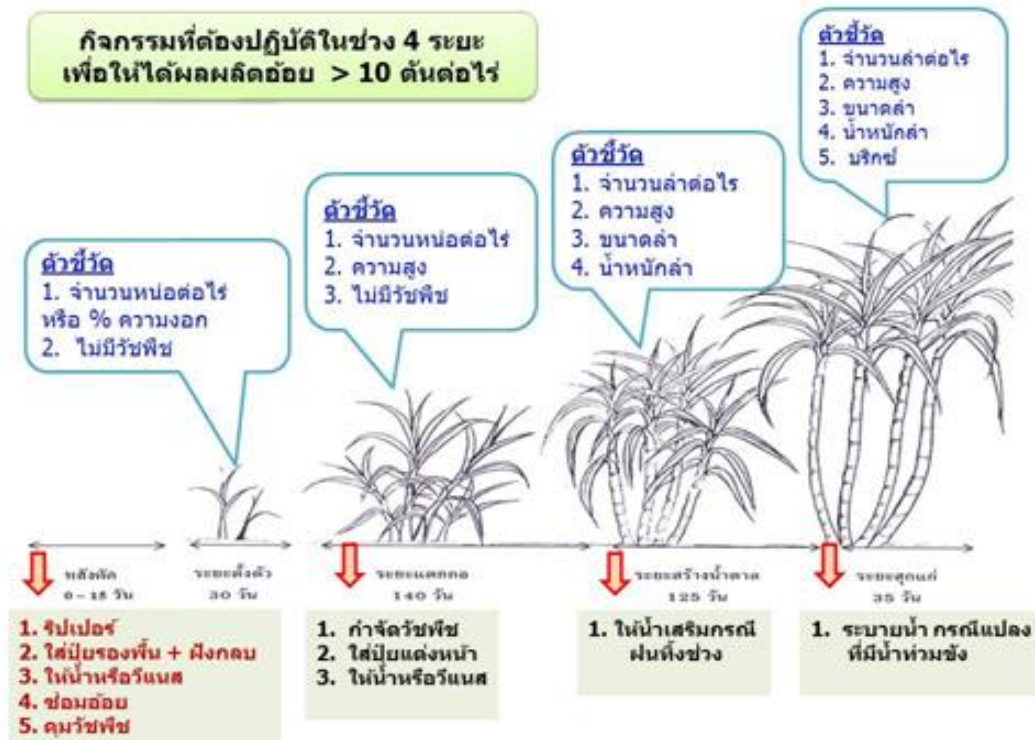
ทอดยาว สั้นถี่ใบ กอชิด โคนใหญ่ ปลายใหญ่ ใส

รูปร่างลักษณะปล้องอ้อย

การปลูกและดูแลรักษา

การปลูกอ้อยปลายฝน

- เริ่มต้นให้ดีด้วยการราดรีแนส กากตะกอนอ้อย
- เดือน พค.-สค. ไถลึกด้วยพลาจ 3
เปิดหน้าดิน เก็บน้ำฝน
- ปลูกอ้อยพันธุ์ดีไม่มีโรคและแมลง
- เตรียมดินให้ดี ปลูกหนาแน่นให้ทันความชื้นในเดือน ก.ย. ถึง พ.ย.
- ปลูกอ้อยเสร็จ
พ่นสารเคมีควบคุมวัชพืชนั้น
- อ้อยงอกดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

ธ มีถุนายน 2559

ข้อพิจารณาก่อนการตัดอ้อย

พิจารณาตัดตามประเภทอ้อย

อ้อยปลายฝน

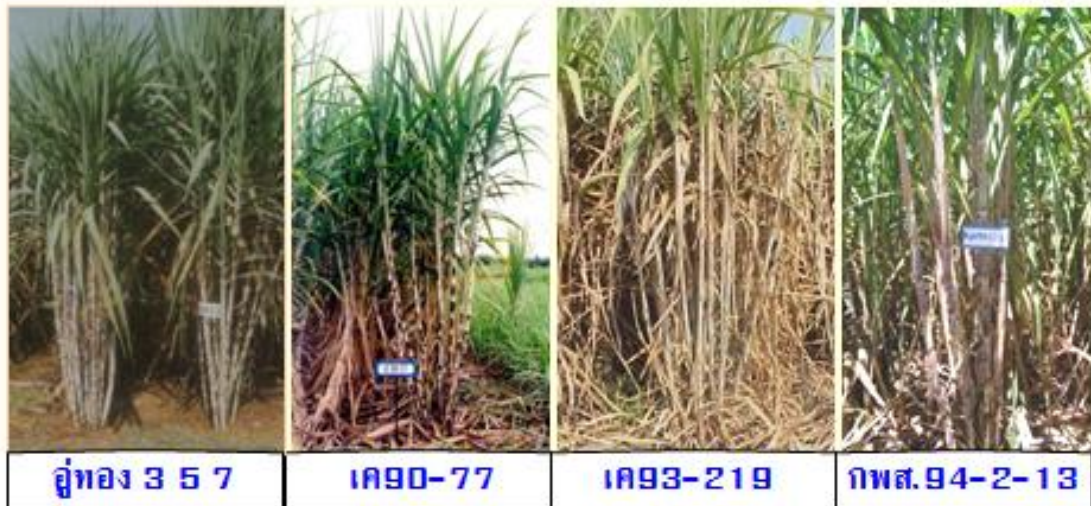
อ้อยตอ

อายุครบ 12 เดือน

พิจารณาการตัดตามลักษณะพันธุ์หนัก กลาง เบา

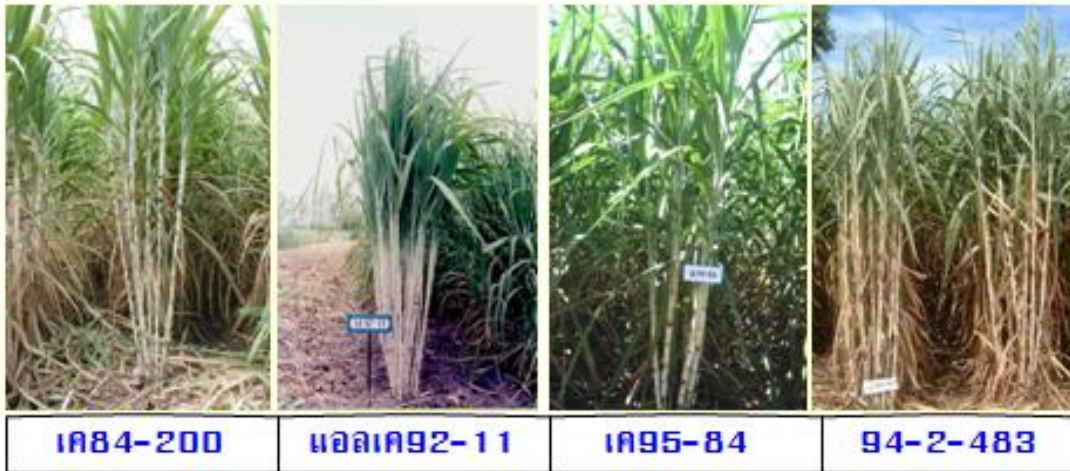

อ้อยพันธุ์เบา

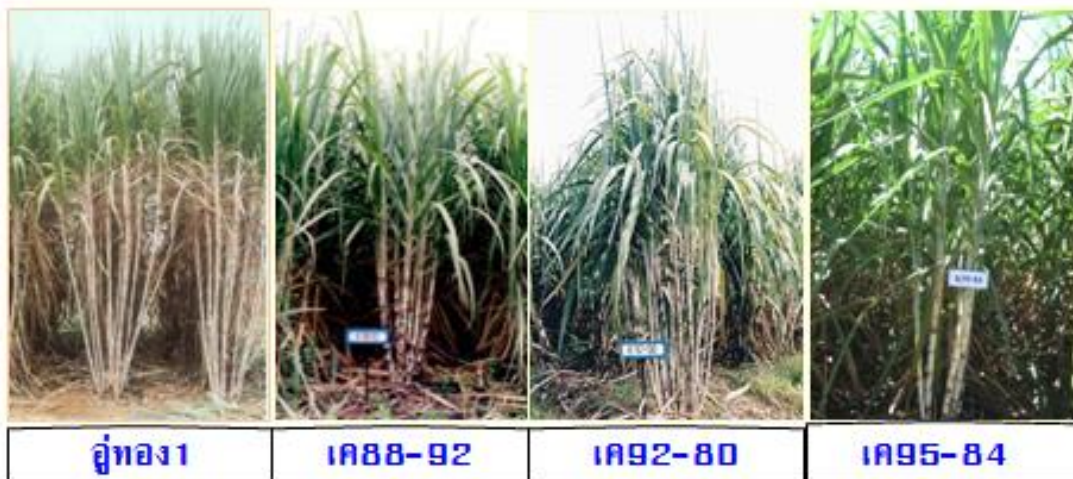
ตัดต้นหีบ

อ้อยพันธุ์กลาง

ตัดกลางหีบ

อ้อยพันธุ์หนัก

ตัดปลายหีบ

รู้ได้อย่างไรว่าอ้อยสุกแก่พร้อมเก็บเกี่ยว??

เครื่องสูมวัดความหวาน
เรียกว่า Hand refractometer

ส่องวัดค่าบริกซ์

1. ปล้องส่วนยอดจะถี่
2. ใบจะเขียวซีด
3. ค่าบริกซ์เฉลี่ย 22
4. ออกดอก

พิจารณาตัดตามลักษณะพื้นที่

ที่ลุ่ม

ที่ดอน

พิจารณาตัดตามลักษณะอ้อยสด อ้อยไฟไหม้

อ้อยสด

อ้อยไฟไหม้

เปรียบเทียบ

วิธีการเก็บเกี่ยวอ้อย

มี 2 ประเภท

1. เก็บเกี่ยวด้วยใช้แรงงานคน
2. เก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องจักร/รถตัดอ้อย

คนขึ้น

1. เก็บเกี่ยวด้วยใช้แรงงานคน

2. เก็บเกี่ยวด้วยใช้เครื่องจักร/รถตัดอ้อย

ข้อดีของการใช้รถตัดอ้อย

1. ลดปัญหาแรงงาน

2. ลดปัญหาไฟไหม้อ้อย
อ้อยค้างไร่ น้ำหนักลด

3. ตัดอ้อยสด น้ำหนักดี
ไม่ถูกตัดราคาอ้อยไฟไหม้
ได้ค่าอ้อยสดเพิ่ม

4. เพิ่มเวลาบำรุงอ้อยต่อ
ลดต้นทุนการกำจัดวัชพืช

ประเภทการขนส่ง

มี 3 ประเภท

1. รถบรรทุกส่งตรงกับโรงงาน

รถบรรทุกประเภท 10 ล้อ 6 ล้อ

2. ส่งอ้อยผ่านสถานีขนถ่าย

ชาวไร่รายเล็ก ประเภทรถเล็ก รถไถลาก

3. รถบรรทุกวิ่งตามรถตัดอ้อย

รถล่องบรรทุกอ้อย

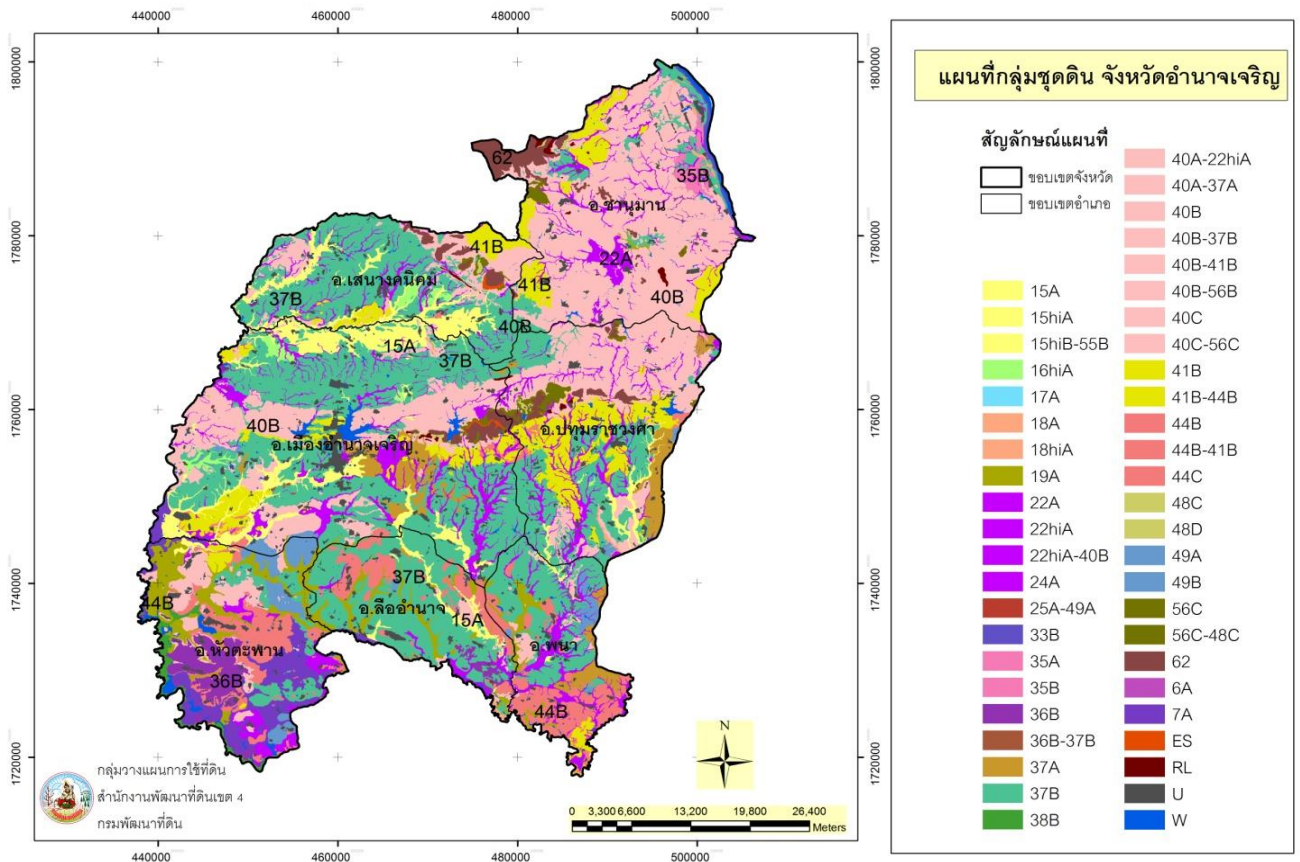

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลดิน

กลุ่มชุดดิน ที่พบมากที่สุดในจังหวัดอำนาจเจริญ คือ กลุ่มชุดดินที่ 40 มีเนื้อที่ประมาณ 502,567 ไร่ หรือ 25.436 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่จังหวัด กลุ่มชุดดินที่ 40 มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดิน ค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี กลุ่มชุดดินที่พบรองลงมาคือ กลุ่มชุดดินที่ 19 มีเนื้อที่ประมาณ 379,402 ไร่ หรือ 19.203 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่จังหวัด กลุ่มชุดดินที่ 19 พบบริเวณตะพักลำน้ำระดับต่ำถึงระดับกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง แต่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว เพราะมักจะขาดน้ำในการปลูกแม้แต่ในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตาม กลุ่มชุดดินนี้ได้ใช้ประโยชน์ในการปลูกทั้งพืชไร่ และปลูกข้าว แต่ให้ผลผลิตต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

แผนที่กลุ่มชุดดิน จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

ลักษณะของดินที่พบในจังหวัด

จากการสำรวจและตรวจสอบลักษณะของดิน โดยกรมพัฒนาที่ดินพบว่าจังหวัดอำนาจเจริญมีกลุ่มชุดดินดังนี้

1. กลุ่มชุดดินที่ 17

ดินในกลุ่มนี้พบส่วนใหญ่ในที่ลุ่มใกล้น้ำ เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 ชุดดินที่พบ ได้แก่ ดินร้อยเอ็ด ดินเรณู ดินหล่มเก่า

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแข่งขันของน้ำในฤดูฝน

2. กลุ่มชุดดินที่ 40

ลักษณะของดินจะเป็นดินร่วนปนทราย เป็นดินสีน้ำตาลอ่อนสีเหลือง บางแห่งจุดพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เป็นดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกตะกอนลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีค่าความเป็นกรด เป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 กลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินสันป่าตอง ดินชุมพวง ดินยางตลาด

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพดและถั่ว บางแห่งสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

3. กลุ่มชุดดินที่ 41

ดินช่วง 50 ซม. ตอนบนเป็นทรายหรือทรายนดินร่วน ส่วนดินชั้นที่ถัดลงไป เป็นดินเหนียวปนทราย ปัญหาที่พบของดินชุดนี้คือ ดินส่วนใหญ่ค่อนข้างเป็นทรายมาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 ชุดดินที่พบนี้ ได้แก่ ดินกำบัง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ปอแก้ว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดฝ้าย ถั่ว และยาสูบ บางแห่งสภาพเป็นป่าเต็งรัง

พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย มีลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่ดอน น้ำไม่ขัง ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ดี หน้าดินลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว pH 5-7.7 แสงแดดจัด ปริมาณน้ำฝนควรมากกว่าปีละ 1,500 มิลลิเมตร และมีการกระจายของฝนสม่ำเสมอ ถ้าฝนน้อยกว่านี้ ควรจะมีการชลประทานช่วยการคมนาคมสะดวก และอยู่ห่างจากโรงงานน้ำตาลไม่เกิน 50 กิโลเมตร
2. ควรปรับระดับพื้นที่และแบ่งแปลงปลูกอ้อย เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องจักรในการเตรียมดิน ปลูก และเก็บเกี่ยว ตลอดจนการระบายน้ำ
3. การไถ ควรไถอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่า ความลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว หรือ มากกว่า เพราะอ้อย มีระบบรากยาว ประมาณ 2-3 เมตร และทำร่องปลูก
4. ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีอินทรีย์วัตถุไม่ต่ำกว่า 1.5 เปอร์เซ็นต์
5. ค่าไอซี หรือความเค็มไม่เกิน 4.0 เดซิซีเมนต่อเมตร
6. อุณหภูมิเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต 30 - 35 องศาเซลเซียส และต้องการอุณหภูมิมากลางคืน ประมาณ 18 - 22 องศาเซลเซียสในช่วงสุกแก่ หรืออ้อยอายุ 10 - 11 เดือน
7. ปริมาณน้ำฝน 1,200 - 1,500 มิลลิเมตรต่อปี กระจายสม่ำเสมอ ในช่วงอ้อยอายุ 1 - 8 เดือนและมีช่วงปลอดฝน 2 เดือนก่อนการเก็บเกี่ยว

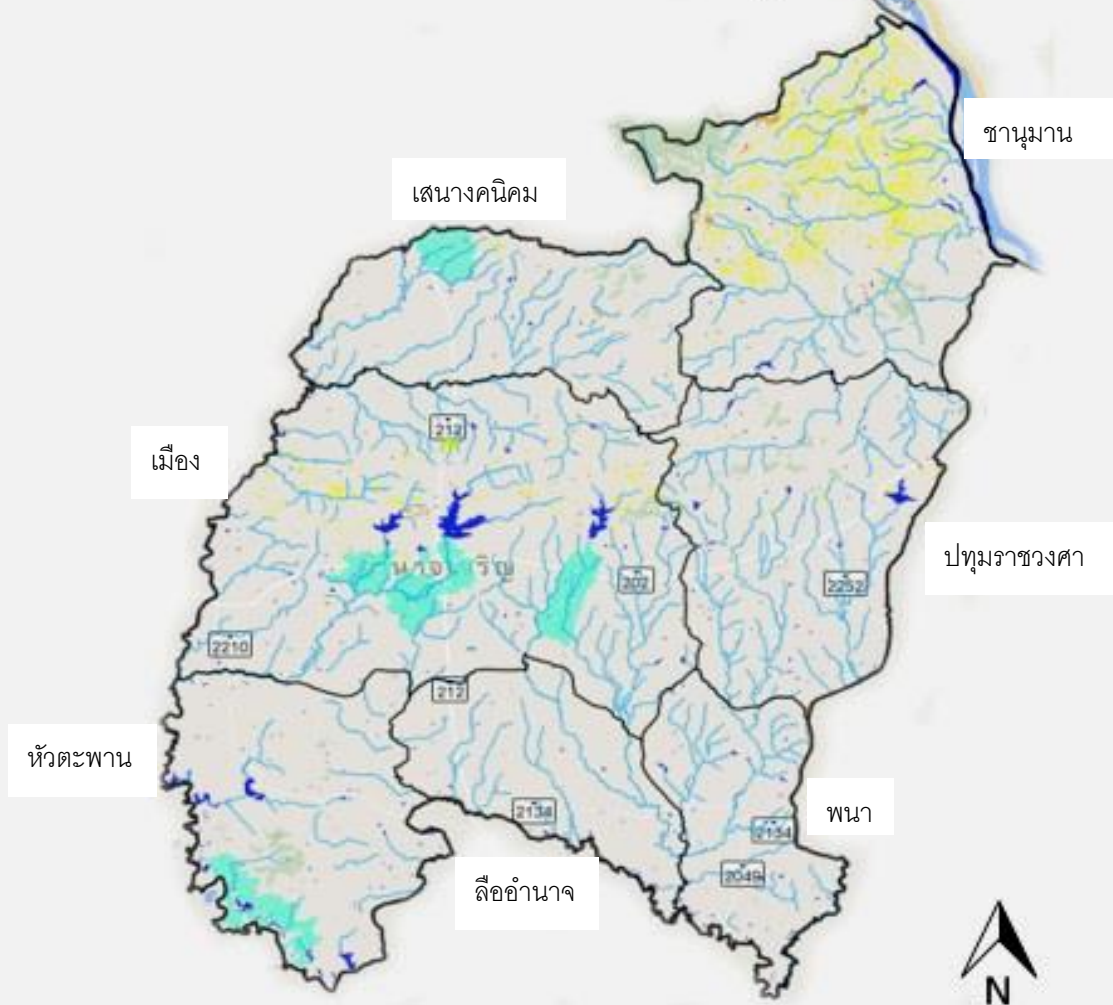
ตารางที่ 1 ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ

ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับอ้อย (ไร่)				รวมชั้นความเหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้)
		เหมาะสมสูง S1	เหมาะสมปานกลาง S2	เหมาะสมเล็กน้อย S3	ไม่เหมาะสม N		
เมืองอำนาจเจริญ	7,673	18	7,054	601	0	7,673	0
ขามแก่น	42,656	0	37,538	1,341	194	39,073	3,583
ปทุมราชวงศา	2,889	0	1,002	78	46	1,126	1,763
พนา	49	0	21	28	0	49	0
เสนางคนิคม	2,193	14	1,088	33	46	1,181	1,012
หัวตะพาน	36	0	91	6	0	97	9
ลืออำนาจ	6	0	0	6	0	6	0
รวม	55,502	32	46,794	2,093	286	49,205	6,367

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

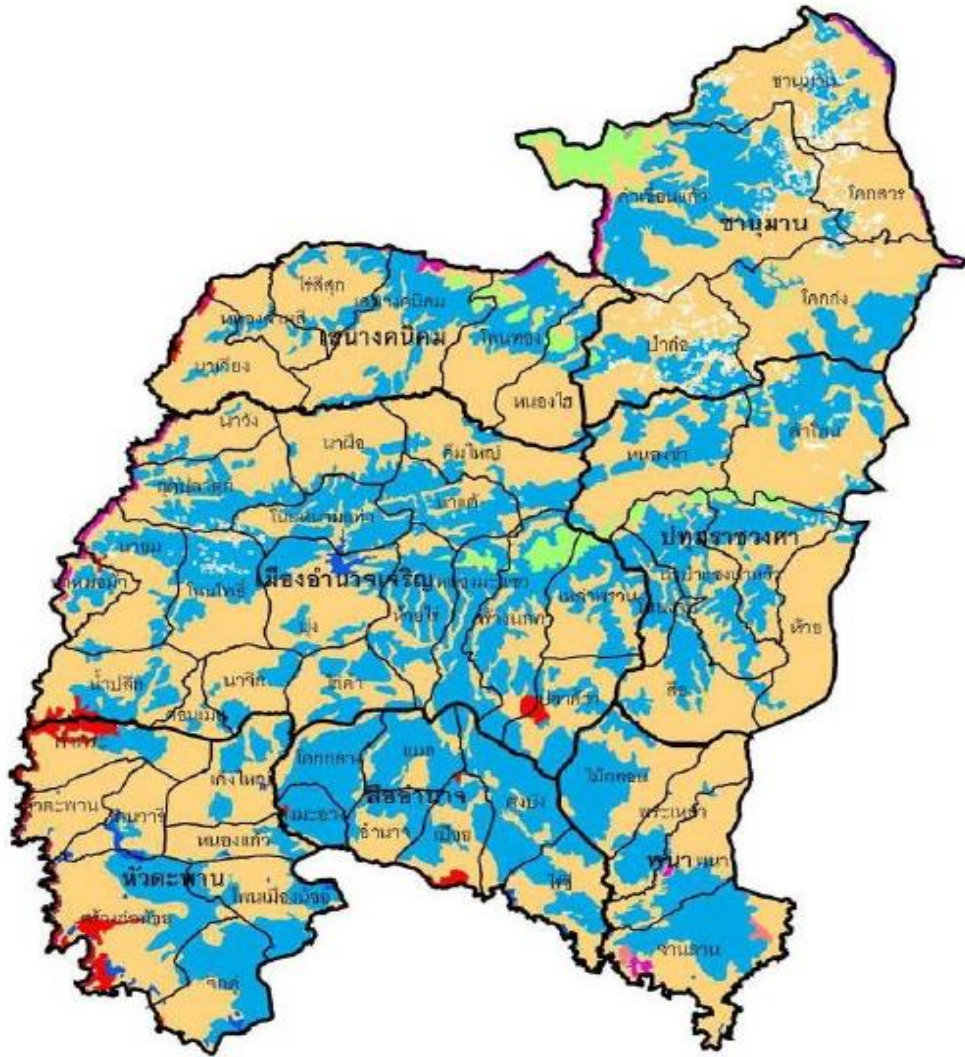
เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย จังหวัดอำนาจเจริญ

ความเหมาะสม	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (กก.ไร่)
S1 เหมาะสมสูง	32	0.06	15,000
S2 เหมาะสมปานกลาง	46,794	95.1	11,300
S3 เหมาะสมเล็กน้อย	2,092	4.25	9,400
N ไม่เหมาะสม	287	0.59	น้อยกว่า 9,400
รวม	49,205	100	

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

แผนที่ชนิดดินและพื้นที่ปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ

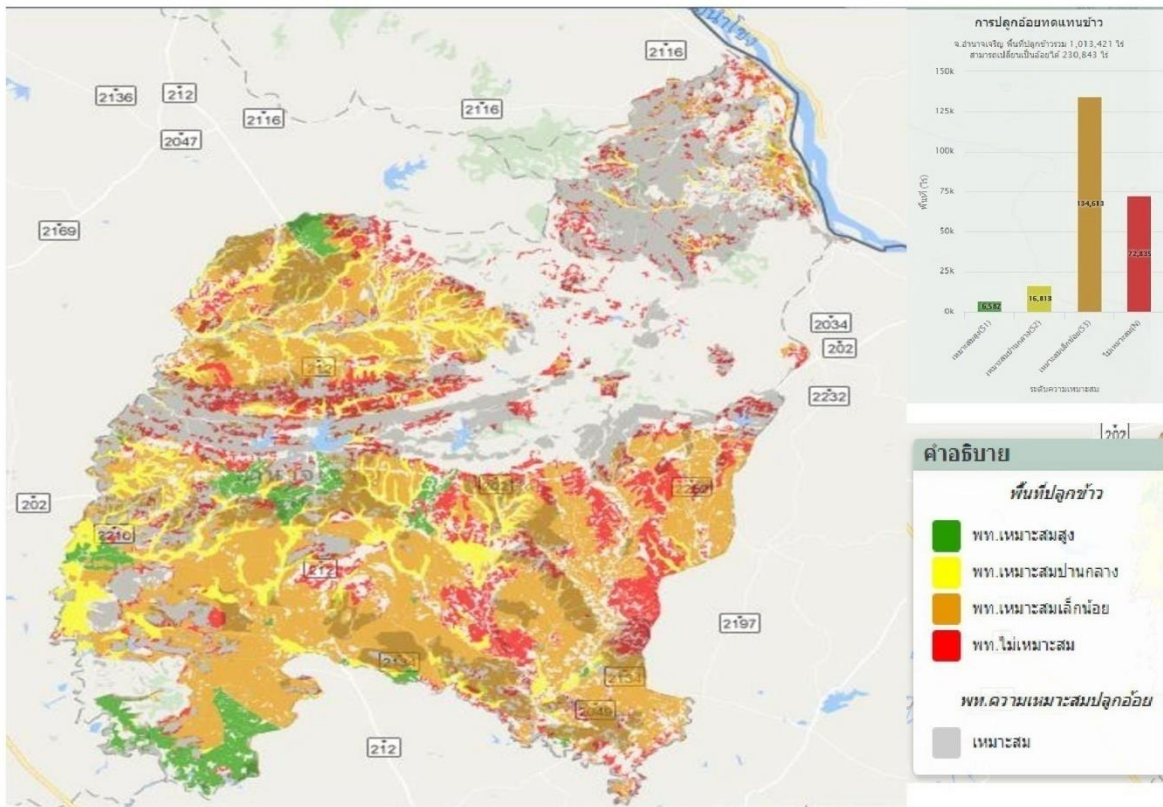
สัญลักษณ์

- เขตเมืองต่างอำเภอ
  ดินทรายแม่น้ำ
- เขตเทศบาล
  ดินลอม
- ดินส่วนใหญ่ทราย
  แหล่งน้ำ
- ดินส่วนใหญ่เหนียว
  ดินภูเขา: ดินดินที่เห็นในสี
- ดินเหนียว
  แปลงอ้อย
- ดินเหนียวปนกรวด

0 3,950 7,900 15,800 23,700 31,600 Meters

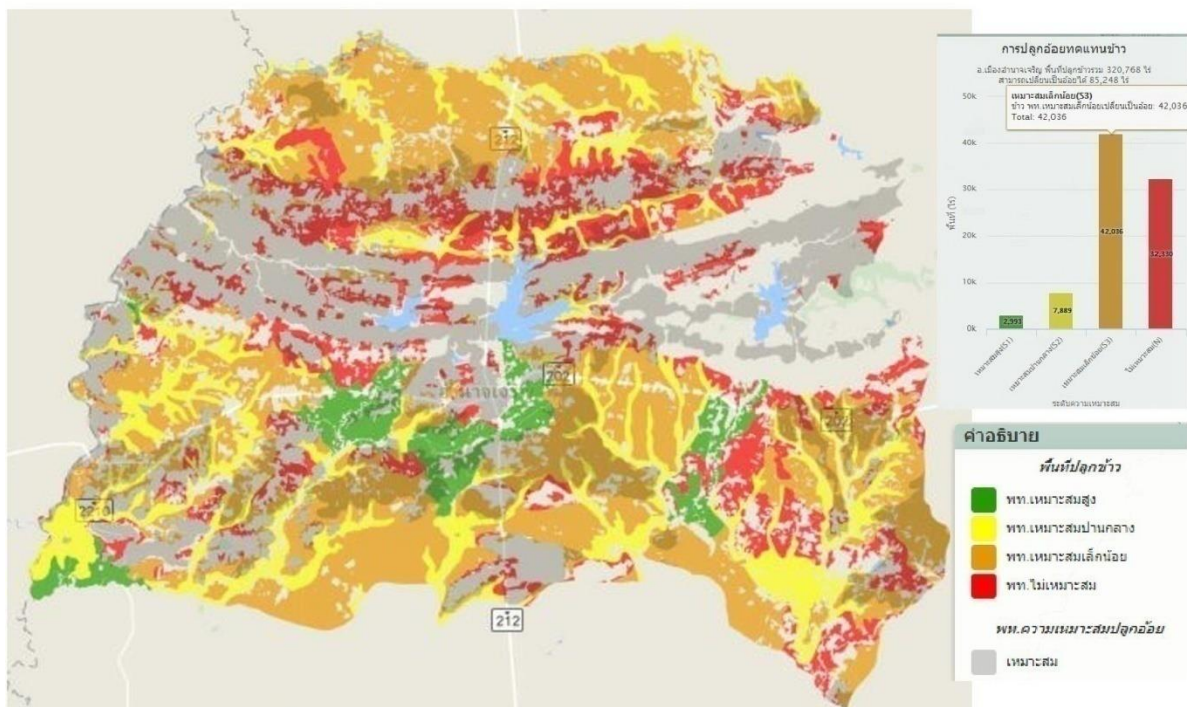
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนจังหวัดอำนาจเจริญ

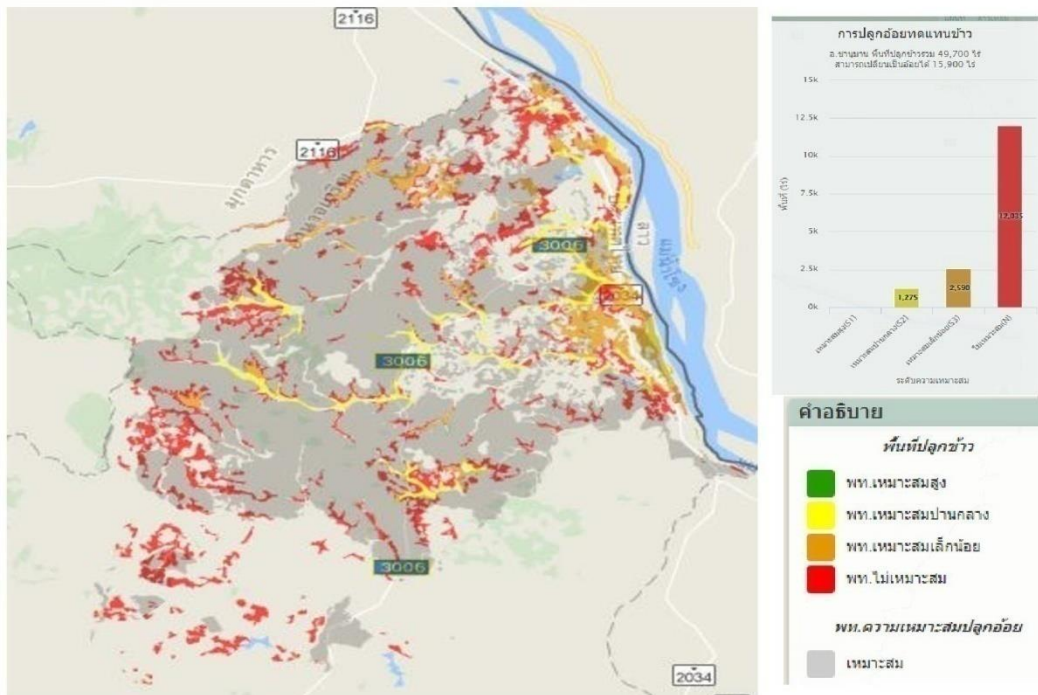
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอเมือง

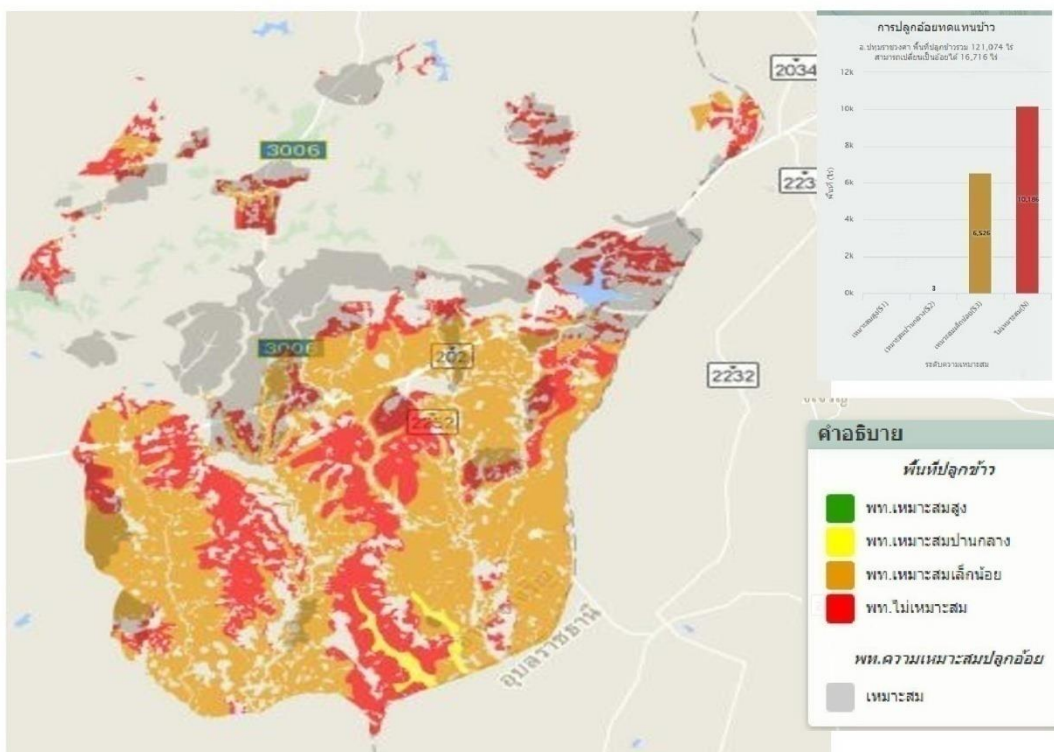
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอชานุมาน

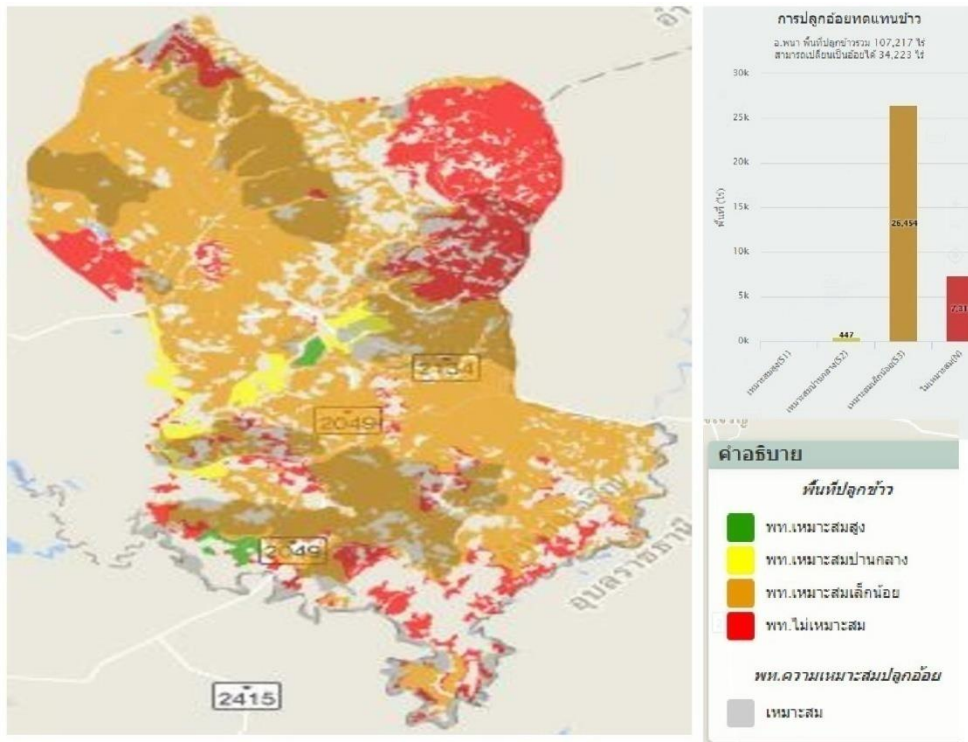
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอปทุมราชวงศา

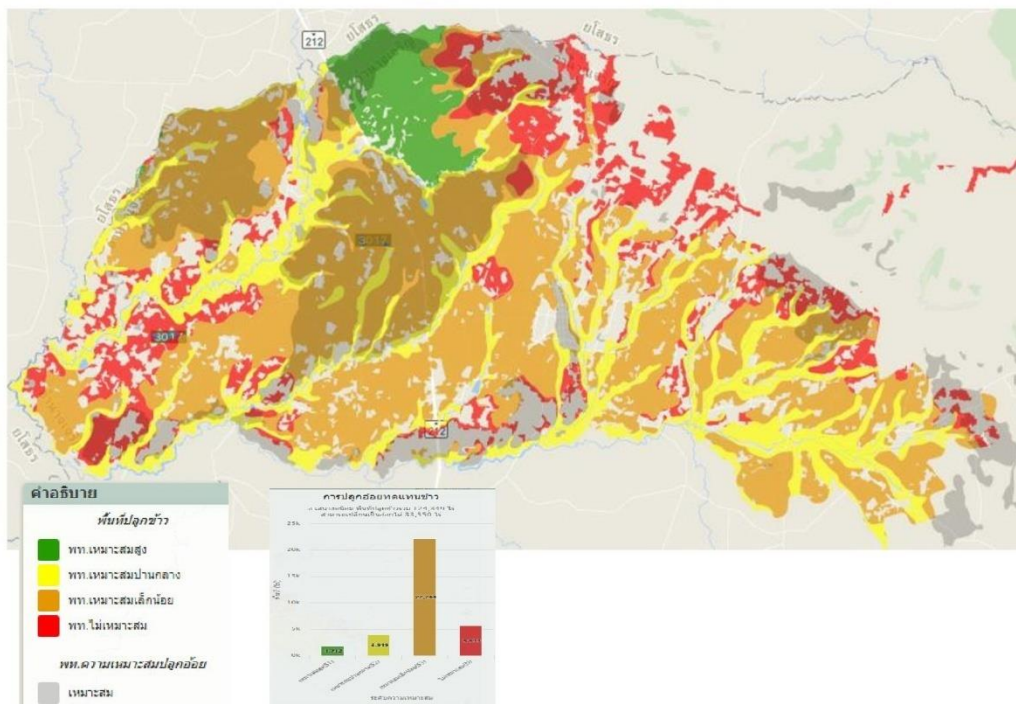
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอเพนา

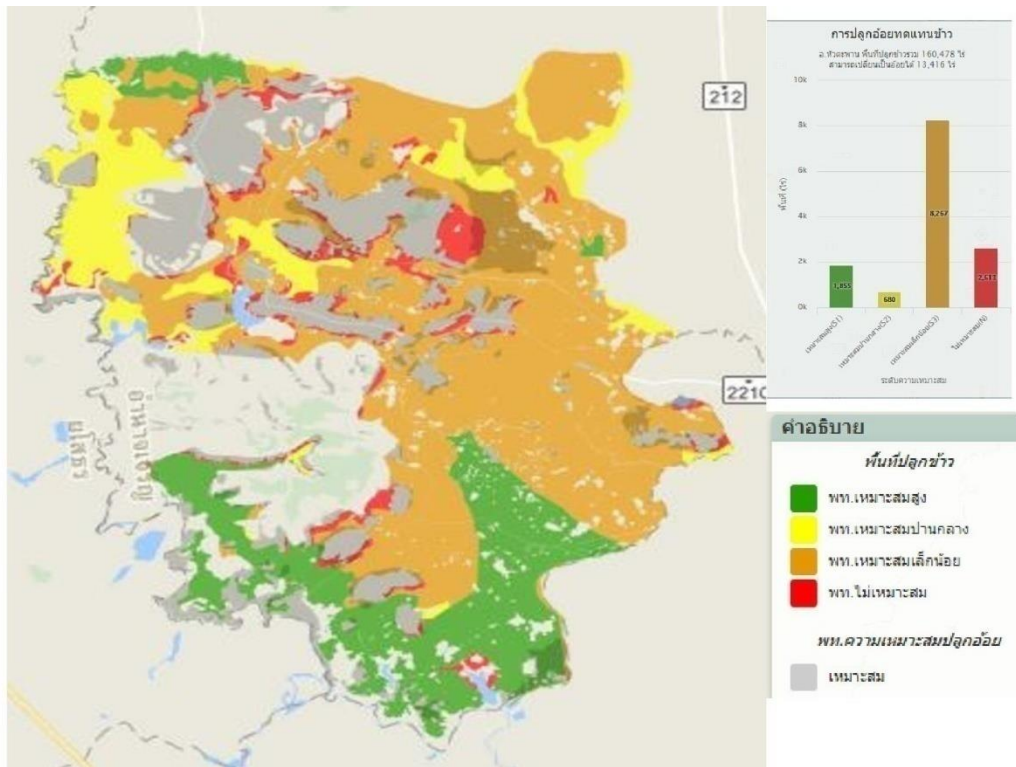
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอเสนางคนนิคม

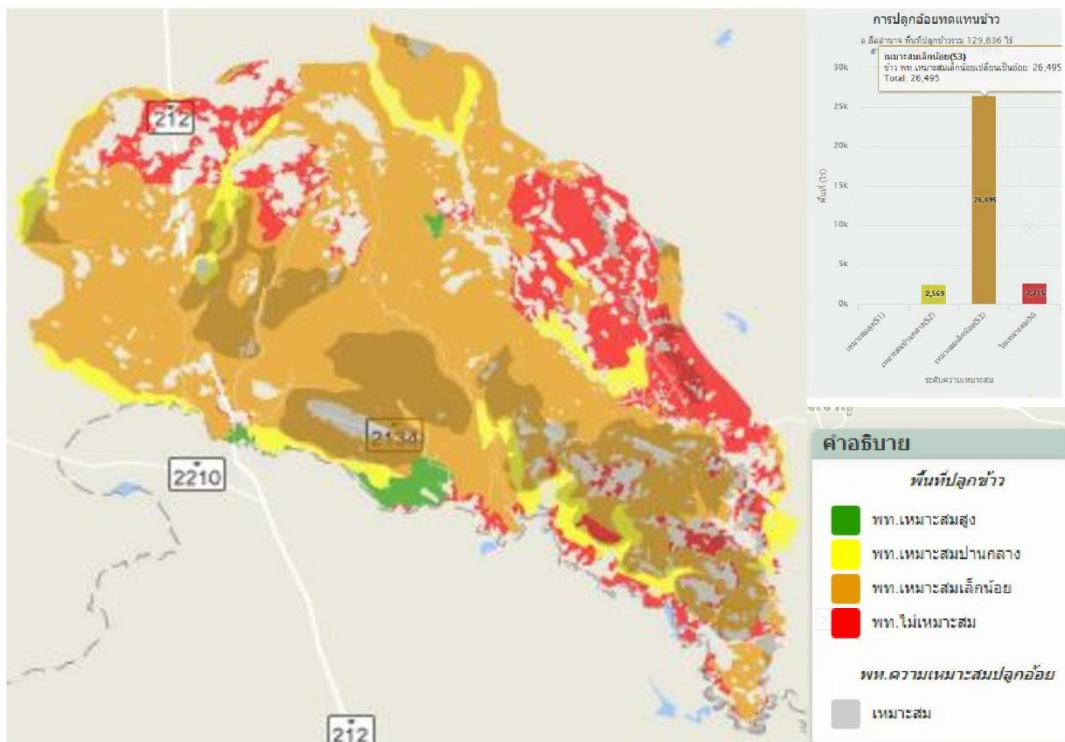
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอหัวตะพาน

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

แผนภาพแสดง การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาที่ไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทนอำเภอลืออำนาจ

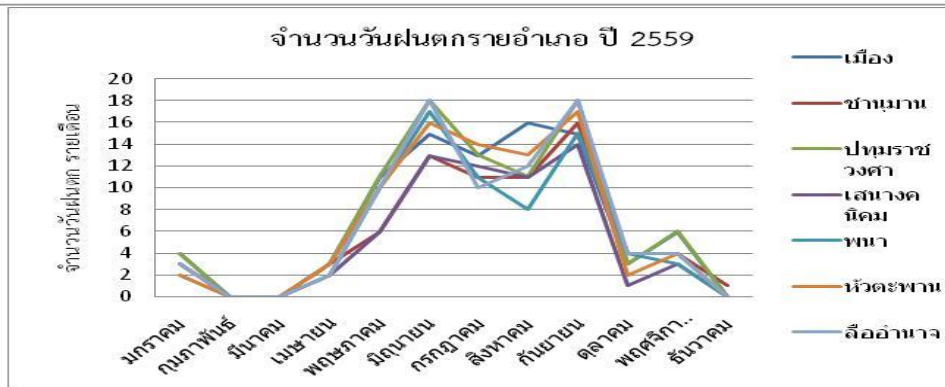
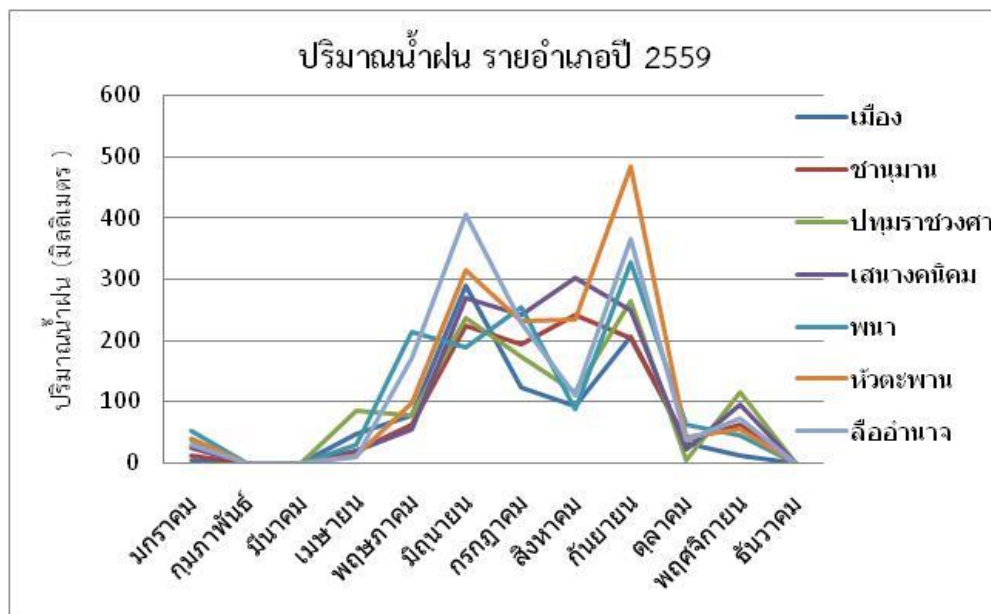

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>

ตารางที่ 2 ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2559

เดือน	เมือง		ชานุมาน		ปทุมราชวงศา		เสนางคนิคม		พนา		ห้วยตะพาน		ลืออำนาจ		รวม	
	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันฝนตก
มกราคม	4.71	4	12.1	3	36.82	4	26.3	3	54	2	39.41	2	31.11	3	29.21	7
กุมภาพันธ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0
มีนาคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0
เมษายน	47.3	3	20.4	3	86.9	3	19.21	2	30.8	2	13.6	3	10.8	2	32.72	4
พฤษภาคม	77.92	11	63.12	6	78.51	11	54	6	213.6	10	98.11	10	172.8	10	108.29	17
มิถุนายน	289.71	15	225.8	13	237.42	18	268.02	13	190.22	17	315.02	16	406.42	18	276.09	21
กรกฎาคม	122.6	13	194.11	11	173.72	13	241.9	12	255.5	11	231.71	14	229.3	10	206.98	19
สิงหาคม	92.34	16	242.51	11	115.02	11	301.21	11	89.3	8	233.92	13	110	12	169.19	24
กันยายน	206.91	15	204	16	264.51	18	248	14	328.3	15	484.5	17	364.78	18	300.14	24
ตุลาคม	32.71	3	37.41	4	5.02	3	23	1	62.4	4	42	2	37.8	4	34.33	9
พฤศจิกายน	12.71	6	62.21	4	116.2	6	95	3	45.4	3	55	4	73	4	65.65	7
ธันวาคม	0	0	0.01	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	1
รวม	886.9	86	1,061.7	72	1,114.1	87	1,276.6	65	1,269.5	72	1,513.3	81	1,436.0	81	1,222.59	133

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

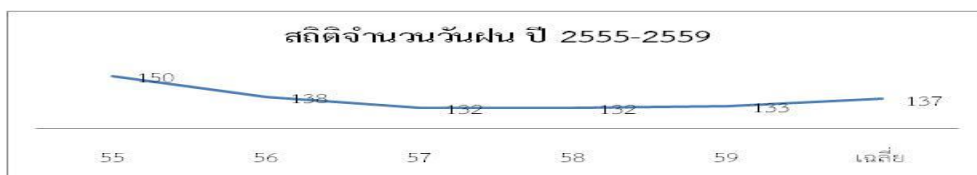
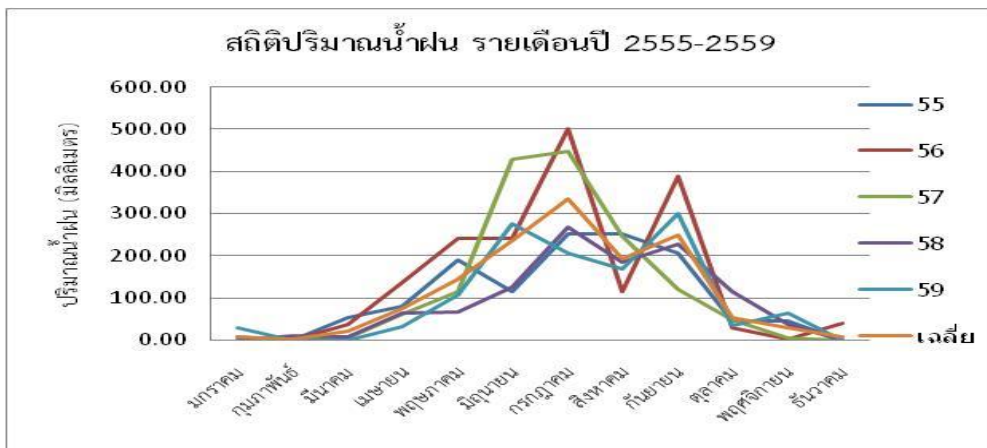
จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกในปี 2559 รายอำเภอ พบว่า อำเภอห้วยตะพานมีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยมากที่สุด 1,513.30 มิลลิเมตร อำเภอปทุมราชมีจำนวนวันฝนตกมากที่สุด 87 วัน ช่วง ที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดคือ เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน โดยมีปริมาณสูงสุดคือเดือนกันยายน

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 3 สถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555-2559

เดือน	ปริมาณน้ำฝน(มิลลิเมตร)					เฉลี่ย	จำนวนวันที่ฝนตก					เฉลี่ย
	55	56	57	58	59		55	56	57	58	59	
มกราคม	7.24	0.86	0.00	0.0	29.2	7.46	2	2	0	0	7	2
กุมภาพันธ์	0.10	0.00	3.90	10.0	0.0	2.80	1	0	2	4	0	1
มีนาคม	52.52	37.25	5.44	7.7	0.0	20.57	8	5	2	5	0	4
เมษายน	79.61	135.60	61.66	63.4	32.7	74.60	13	10	12	7	4	9
พฤษภาคม	188.04	240.49	114.44	66.7	108.3	143.60	21	18	14	16	17	17
มิถุนายน	114.66	240.54	427.81	126.1	276.1	237.04	21	17	26	17	21	20
กรกฎาคม	250.63	500.44	447.88	267.9	207.0	334.77	25	25	25	23	19	23
สิงหาคม	249.58	115.09	247.35	184.8	169.2	193.20	25	24	21	22	24	23
กันยายน	205.00	387.42	119.46	228.2	300.1	248.04	25	26	19	21	24	23
ตุลาคม	44.81	30.40	49.06	114.6	34.3	54.64	4	6	9	12	9	8
พฤศจิกายน	45.62	1.62	5.14	36.3	65.6	30.86	5	3	2	5	7	4
ธันวาคม	0.00	41.17	0.00	0.0	0.0	8.23	0	2	0	0	1	1
รวม	1,237.81	1,730.88	1,482.15	1,105.74	1,222.59	1,355.83	150	138	132	132	133	137

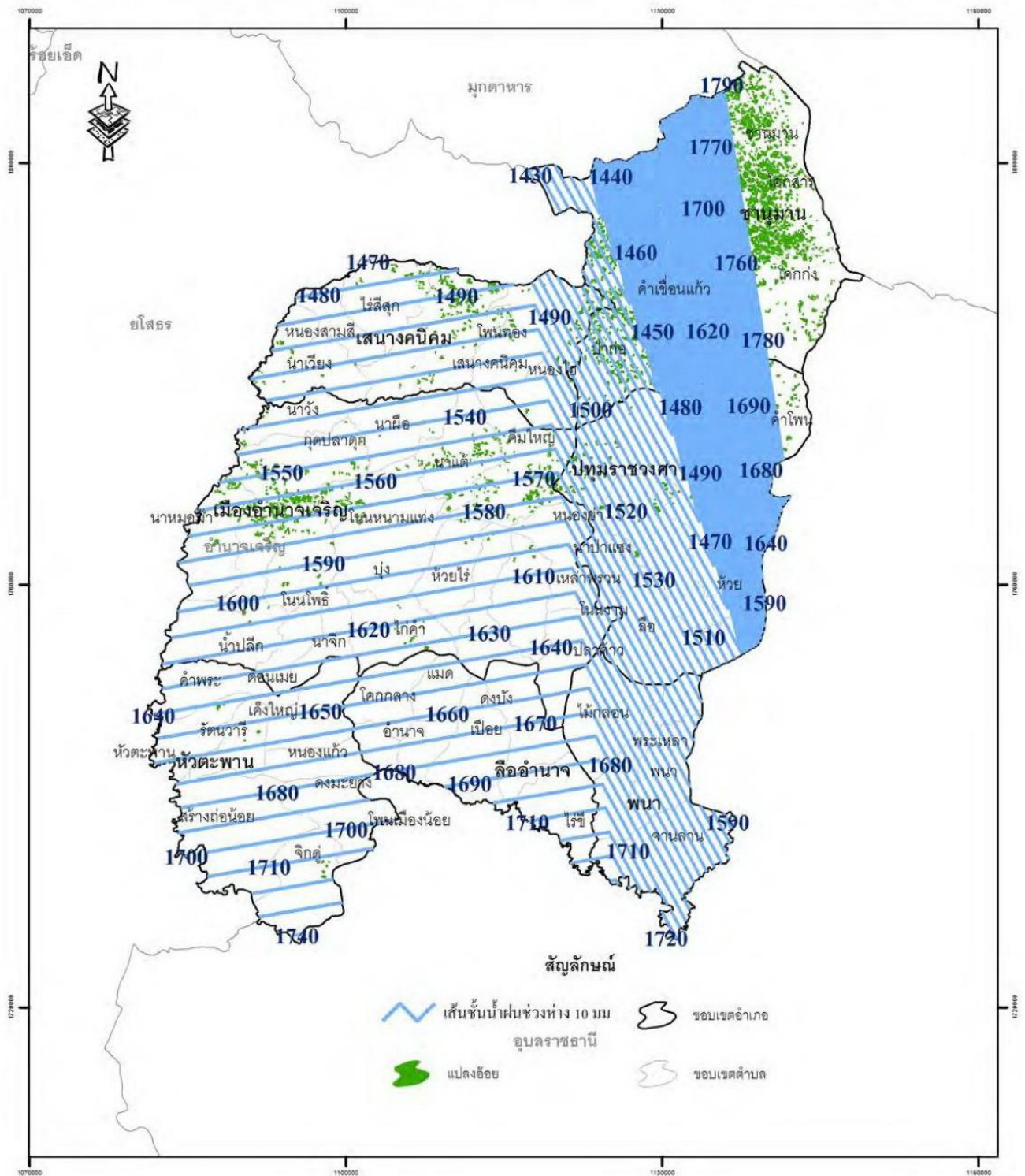
ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

จากข้อมูลสถิติ ปริมาณน้ำฝนของ จังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 พบว่า ปริมาณน้ำฝนโดย เฉลี่ย 1,355.83 มิลลิเมตร ช่วง ที่มี ปริมาณน้ำฝนมากที่สุด คือ เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน โดยมีปริมาณสูงสุด คือเดือนกรกฎาคม

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและเส้นชั้นน้ำฝนจังหวัดอำนาจเจริญปีการผลิต 2559/60

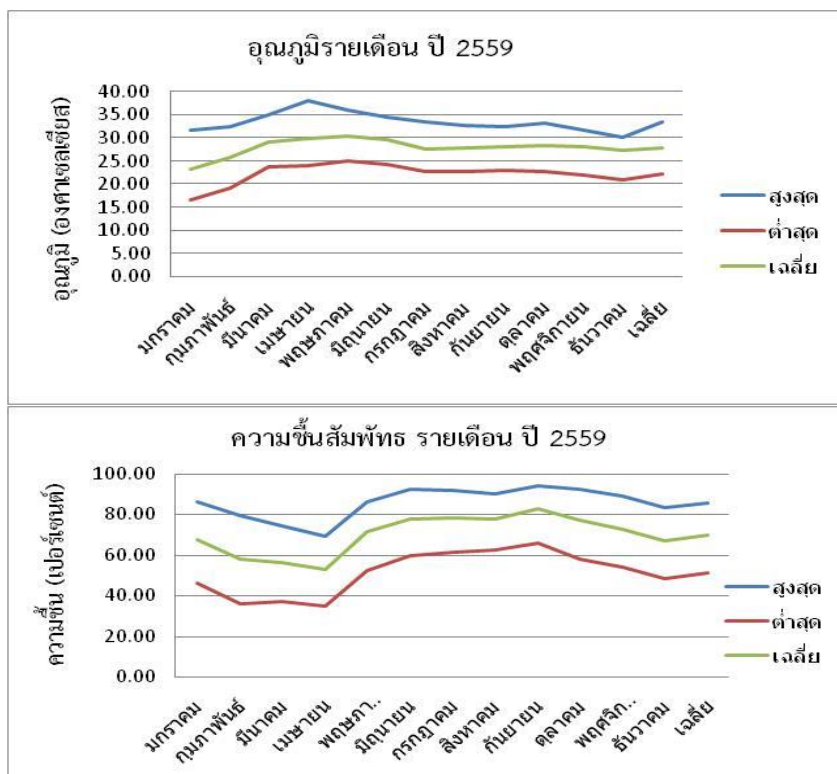

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 4 สภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ 2559 จังหวัดอำนาจเจริญ

เดือน	2559					
	อุณหภูมิ			ความชื้นสัมพัทธ์(%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	31.66	16.48	23.36	86.29	45.94	67.39
กุมภาพันธ์	32.33	19.19	25.79	79.52	35.79	57.65
มีนาคม	35.03	23.67	29.31	74.39	37.13	56.26
เมษายน	38.05	23.96	29.97	69.50	34.77	52.82
พฤษภาคม	36.00	25.08	30.48	86.39	52.26	71.60
มิถุนายน	34.47	24.25	29.66	92.43	60.10	77.80
กรกฎาคม	33.34	22.82	27.76	91.71	61.32	77.97
สิงหาคม	32.77	22.77	27.84	90.32	62.45	77.94
กันยายน	32.48	22.97	28.22	94.23	66.10	82.77
ตุลาคม	33.15	22.79	28.41	92.55	58.39	77.18
พฤศจิกายน	31.75	21.96	28.09	88.90	53.90	72.39
ธันวาคม	30.12	20.87	27.47	83.40	48.45	67.10
เฉลี่ย	33.43	22.23	28.03	85.80	51.38	69.91

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ และศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากข้อมูลสภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ รายเดือน ปี 2559 พบว่าโดยรวม มีอุณหภูมิเฉลี่ย 28.30 องศาเซลเซียส เดือนมกราคมมีอุณหภูมิต่ำสุด 16.48 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนอุณหภูมิสูงสุด ถึง 38.05 องศาเซลเซียส และมีความชื้นต่ำสุด 34.77 เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนมีความชื้นสูงสุด 94.23เปอร์เซ็นต์ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 69.91 เปอร์เซ็นต์

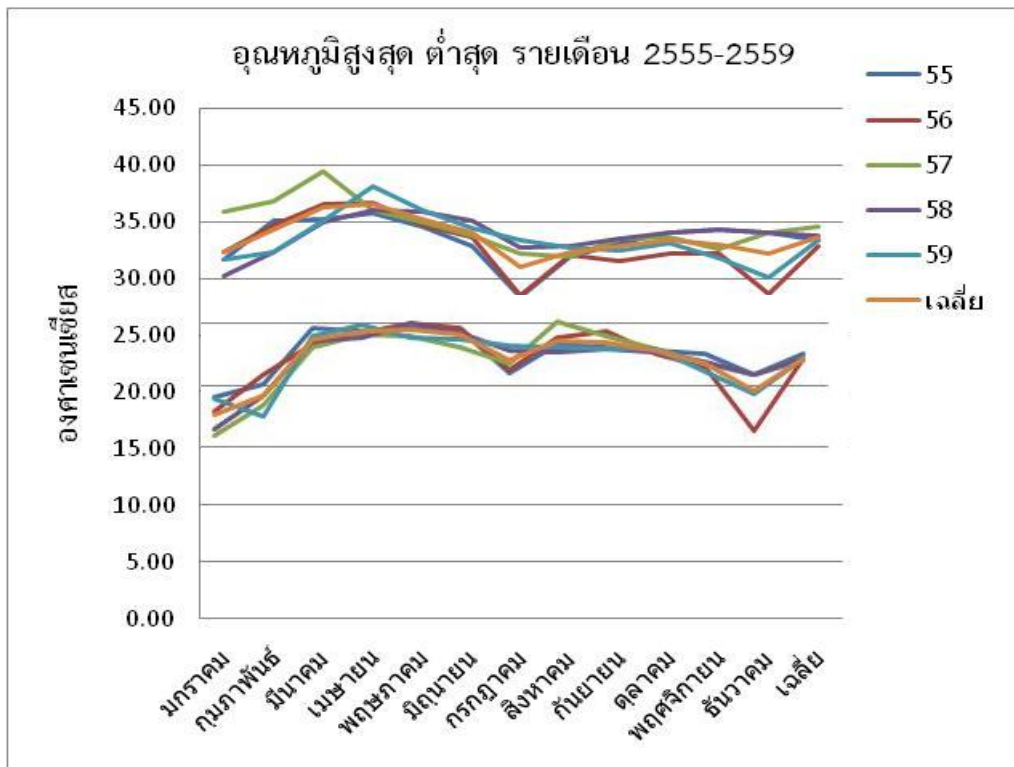
ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ และศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 5 สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555-2559

สถิติสภาพภูมิอากาศจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555 - 2559

เดือน	ปี 2555			ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559			เฉลี่ย		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	31.58	19.05	25.32	32.33	17.86	25.09	35.83	15.93	25.88	30.24	16.48	23.36	31.66	18.97	23.36	32.33	17.66	24.60
กุมภาพันธ์	35.07	20.08	27.58	34.74	20.82	27.78	36.82	18.45	27.63	32.39	19.19	25.79	32.33	17.50	25.79	34.27	19.21	26.91
มีนาคม	35.20	24.68	29.94	36.48	23.35	29.92	39.49	23.15	31.32	34.94	23.67	29.31	35.03	24.00	29.31	36.23	23.77	29.96
เมษายน	35.72	24.40	30.06	36.67	24.27	30.47	35.99	24.19	30.09	35.98	23.96	29.97	38.05	24.87	29.97	36.48	24.34	30.11
พฤษภาคม	34.55	24.62	29.59	34.71	25.00	29.85	34.92	23.98	29.45	35.89	25.08	30.48	36.00	23.89	30.48	35.21	24.51	29.97
มิถุนายน	32.84	24.61	28.73	33.61	24.57	29.09	33.71	23.17	28.44	35.07	24.25	29.66	34.47	23.74	29.66	33.94	24.07	29.12
กรกฎาคม	28.32	21.02	24.67	28.48	21.17	24.82	32.17	21.87	27.02	32.71	22.82	27.76	33.34	23.24	27.76	31.00	22.02	26.41
สิงหาคม	31.85	23.39	27.62	32.06	23.78	27.92	31.88	25.21	28.54	32.91	22.77	27.84	32.77	23.10	27.84	32.29	23.65	27.95
กันยายน	33.12	23.05	28.09	31.48	24.30	27.89	33.52	23.98	28.75	33.47	22.97	28.22	32.48	22.99	28.22	32.81	23.46	28.23
ตุลาคม	34.03	22.79	28.41	32.17	22.57	27.37	33.57	22.97	28.27	34.02	22.79	28.41	33.15	22.93	28.41	33.39	22.81	28.17
พฤศจิกายน	34.22	22.56	28.39	32.17	21.50	26.83	32.61	21.78	27.20	34.22	21.96	28.09	31.75	21.11	28.09	32.99	21.78	27.72
ธันวาคม	34.06	20.87	27.47	28.60	16.26	22.43	34.06	20.87	27.47	34.06	20.87	27.47	30.12	19.31	27.47	32.18	19.64	26.46
เฉลี่ย	33.38	22.59	27.99	32.79	22.12	27.46	34.55	22.13	28.34	33.83	22.23	28.03	33.43	22.14	28.03	33.59	22.24	27.97

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ และศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากข้อมูลสถิติ อุณหภูมิของจังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 พบว่าโดยรวม มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.59 องศาเซลเซียส และต่ำสุดเฉลี่ย 22.24 องศาเซลเซียส โดยปี 2556 มีอุณหภูมิสูงสุด และต่ำ เฉลี่ย 34.55 และ 22.12 ตามลำดับ

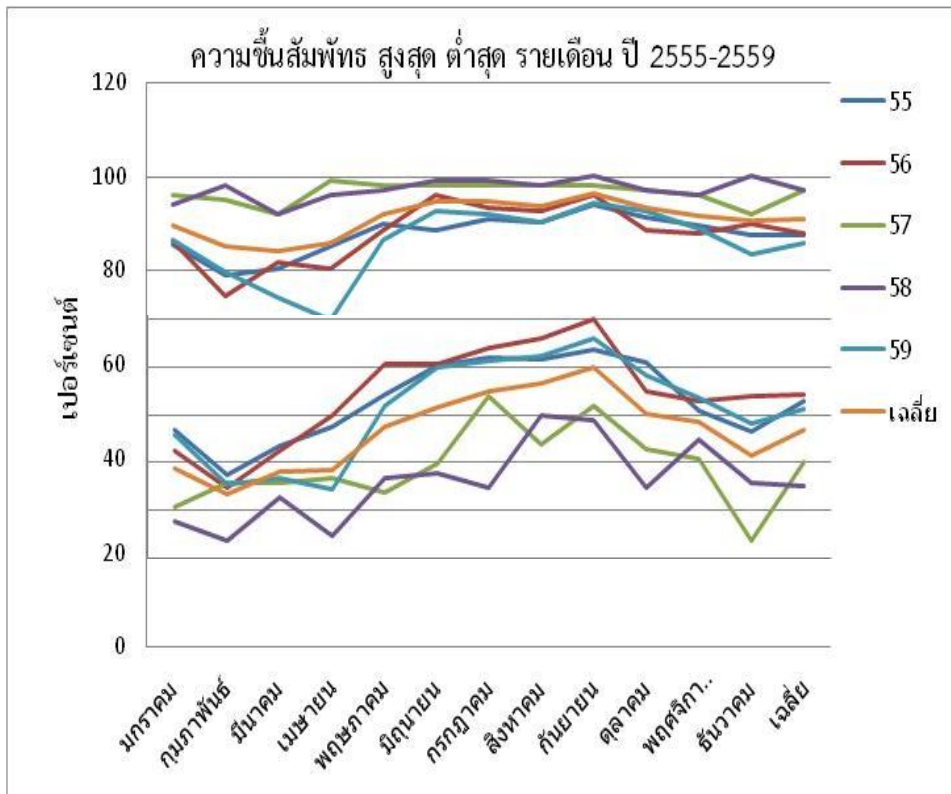
ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ และศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 6 สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555 -2559

สถิติความชื้นสัมพัทธ์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555 - 2559

เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์																	
	ปี 2555			ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559			เฉลี่ย		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	85	47	66	86	43	64	96	31	64	94	28	61	86	46	67	90	39	65
กุมภาพันธ์	79	38	58	75	35	55	95	36	66	98	24	61	80	36	58	85	34	60
มีนาคม	80	44	62	82	43	62	92	36	64	92	33	63	74	37	56	84	38	61
เมษายน	85	48	66	80	50	65	99	37	68	96	25	61	70	35	53	86	39	63
พฤษภาคม	90	54	72	89	61	75	98	34	66	97	37	67	86	52	72	92	48	70
มิถุนายน	89	60	75	96	61	78	98	40	69	99	38	69	92	60	78	95	52	74
กรกฎาคม	91	62	76	93	64	79	98	54	76	99	35	67	92	61	78	95	55	75
สิงหาคม	90	62	76	93	66	79	98	44	71	98	50	74	90	62	78	94	57	76
กันยายน	94	64	79	96	70	83	98	52	75	100	49	75	94	66	83	96	60	79
ตุลาคม	91	61	76	88	55	72	97	43	70	97	35	66	93	58	77	93	50	72
พฤศจิกายน	89	51	70	88	53	71	96	41	69	96	45	71	89	54	72	92	49	71
ธันวาคม	88	47	67	90	54	72	92	24	58	100	36	68	83	48	67	91	42	66
เฉลี่ย	88	53	70	88	54	71	97	40	69	97	35	66	86	51	70	91	47	69

ที่มา :ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากข้อมูลสถิติ ความชื้นสัมพัทธ์ของ จังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555-2559 พบว่าโดยรวม มี ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 91 เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดเฉลี่ย 47 เปอร์เซ็นต์ โดย ปี 2558 มี ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด และต่ำสุดเฉลี่ย 97 และ 40 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ และศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 7 ภัยธรรมชาติ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2547 -2559

สถิติภัยธรรมชาติ

ปี	อุทกภัย				ภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง			
	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวน	(ไร่)	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวนครัวเรือน	(ไร่)
2547	236	50	4,954	28,937.25	558	56	30,561	135,209
2548	70	12	10,187	3,770.25	12	4	543	3,861
2549	118	18	2,541	31,944	10	6	262	3,029
2550	207	33	9,691	125,778	339	47	11,660	-
2551	-	-	-	-	597	56	18,113	73,027
2552	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	166	31	3,755	33,914.50	7	2	23	230
2554	-	56	14,592	90,010	-	-	-	-
2555	-	-	-	-	440	45	23,679	175,885.25
2556	-	-	-	-	4	1	304	123,039.00
2557	312	36	10,058	65,226.04	-	-	-	-
2558	-	-	-	-	-	-	-	-
2559	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อมูล ณ มกราคม 2560

หมายเหตุ ปีงบประมาณ 2558 มีการประกาศภัยพิบัติแต่ไม่มีพื้นที่เสียหายสิ้นเชิง

จากข้อมูลการเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดอำนาจเจริญปี 2547-2559 พบว่าในปี 2547 เป็นปีที่เกษตรกรประสบกับปัญหาทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง มีพื้นที่เสียหายรวมเป็นพื้นที่จำนวน 164,146.25 ไร่ และในปี 2550 ประสบกับปัญหาอุทกภัยมีพื้นที่เสียหายมากถึง 125,778 ไร่ และปี 2551 ประสบปัญหาภัยแล้งมากที่สุดถึง 41,298 ไร่ ปี 2558 มีการประกาศภัยพิบัติแต่ไม่มีพื้นที่เสียหายสิ้นเชิง

ตารางที่ 8 ปฏิทินการปลูกอ้อยจังหวัดอำนาจเจริญ

ชนิดพืช	ปลายปีแรก			ปีที่ 2												ต้นปีที่ 3						
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.			
1.การปลูกอ้อยปลายฝน (ปลูกข้ามแล้ง)	←→															ช่วงเวลาเหมาะสม สำหรับเก็บเกี่ยวอ้อย						
2.การปลูกอ้อยราดน้ำ				←→												←→						
3.การปลูกอ้อยต้นฝน (ในเขตอาศัยน้ำฝน)							←→														←→	

←→ ช่วงฤดูกาล การปลูกอ้อย
 ช่วงฤดูกาล การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ตารางที่ 9 ปฏิทินสินค้าเกษตร (อ้อยโรงงาน)

ชนิด	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.
อ้อยโรงงาน					++++	****	****	****	++++	++++		

ที่มา www.oae.go.th

หมายเหตุ : ++++ ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดปกติ

**** ช่วงเกิดปัญหา

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

อ้อยเป็นพืชเกษตรเพียงชนิดเดียวที่มี พรบ. คุ้มครองและมีกลไกดูแลชาวไร่และโรงงานน้ำตาล อย่างเป็นระบบ ซึ่งระบบที่ดูแลนี้หาไม่ได้ในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา หรือปาล์มน้ำมัน จึงนับว่าการทำไร้อ้อย เป็นอาชีพเกษตรกรรมที่มีความมั่นคงมากที่สุดอาชีพหนึ่ง เพราะนอกจากช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยังสร้างรายได้ให้ชาวไร่อ้อยสามารถเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

นโยบายภาครัฐ ในการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอย่างอื่นที่ให้ ผลตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งการประกอบอาชีพการทำไร้อ้อย คือทางเลือกหนึ่งที่เกษตรกรสามารถเลือกไปทำได้ ทั้งนี้ การทำอาชีพการปลูกอ้อย จะมีกฎหมาย พรบ.อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 ที่คุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ไม่ให้ประสบกับปัญหาการขาดทุน มีเจ้าหน้าที่ทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี สมัยใหม่ การพัฒนาระบบชลประทาน รวมทั้งการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีตลาดที่รับซื้ออย่างแน่นอน และมีสินเชื่อด้านปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูก

จังหวัดอำนาจเจริญ และกลุ่มมิตรผล ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ โครงการสานพลังประชารัฐเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ (อ้อย) ในวันที่ 19 สิงหาคม 2559 เพื่อส่งเสริมการปลูกอ้อยให้เป็นอีก หนึ่งพืชทางเลือกสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่หรือทำนาข้าว แต่มีพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก

จากข้อมูลด้านการปลูกอ้อย ปี 2555/2556 -2559/2560 ในจังหวัดอำนาจเจริญพบว่า พื้นที่ การเพาะปลูกอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี รวมถึงต้นทุนการผลิตก็มีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย จังหวัดอำนาจเจริญได้มี โครงการสานพลังประชารัฐเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ (อ้อย) จึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูก ให้เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรได้อย่างมั่นคง

ตารางที่ 10 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน

อำเภอ	ปีเพาะปลูก				
	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60
พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต	30,767	31,456	43,826	53,456	62,776
ผลผลิตเฉลี่ย ต่อ ไร่ (กก.)	10,875	10,710	11,280	11,580	12,738
ผลผลิตรวม (ตัน)	334,591	336,894	494,357	619,020	799,641
ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	787	822	952	983	1,035
ราคาอ้อย (บาท/ตัน)(ตามประกาศ ที่ 10 ซีซีเอส)					
ราคาอ้อยขั้นต่ำ	1,001.30	900.00	900.00	808.00	1,050.00
ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย	1,011.22	952.24	853.75	884.23	-

ตารางที่ 11 พื้นที่ปลูกอ้อยในโครงการพระราชดำริ ปี 2559/2560

พื้นที่ปลูกอ้อยในโครงการพระราชดำริ ปี 2559/2560

อำเภอ	พื้นที่โครงการพระราชดำริ ปี 2559/2560 (ไร่)			
	ขนาดพื้นที่	เป้าหมาย	เกิดจริง	
			พื้นที่ปลูก	จำนวนชาวไร่
เมือง	ไม่เกิน 10 ไร่	2,000	633	98
	10 - 29 ไร่		723	42
	30 - 49 ไร่		368	10
	50 ไร่ ขึ้นไป		632	9
	รวม		2,000	2,356
เสนางคนิคม	ไม่เกิน 10 ไร่	2,000	354	50
	10 - 29 ไร่		564	32
	30 - 49 ไร่		617	19
	50 ไร่ ขึ้นไป		1,510	16
	รวม		2,000	3,045
หัวตะพาน	ไม่เกิน 10 ไร่	2,000	1,230	202
	10 - 29 ไร่		845	49
	30 - 49 ไร่		204	6
	50 ไร่ ขึ้นไป		80	1
	รวม		2,000	2,359
รวมจังหวัดอำนาจเจริญ		6,000	7,760	534

ที่มา : เกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 12 พื้นที่ปลูกอ้อยปลายฝน ในโครงการอ้อยประชารัฐ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2560/2561

พื้นที่ปลูกอ้อยปลายฝน ในโครงการอ้อยประชารัฐ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2560/2561					
อำเภอ	พื้นที่ปลายฝน ปี 2560/61 (ไร่)				จำนวนชาวไร่
	เป้าหมาย	พื้นที่ปลูก			
		ที่ไร่	ที่นา	รวม	
เมืองอำนาจเจริญ	5,300	3,113	2,181	5,294	453
เสนางคนิคม	4,500	3,712	2,263	5,975	374
ห้วยตะพาน	3,600	571	3,212	3,783	446
ลืออำนาจ	3,300	50	3,044	3,094	454
ชานุมาน	3,300	3,253	1,546	4,799	349
ปทุมราชวงศา	3,500	1,587	3,271	4,858	355
รวม	23,500	12,286	15,517	27,803	2,431

ที่มา : เกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

จากนโยบายการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ และการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอย่างอื่นที่เหมาะสม จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ทำโครงการสานพลังประชารัฐเกษตรแปลงใหญ่ สมัยใหม่ (อ้อย) เกษตรกรได้ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการ ปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกข้าวมาเป็นอ้อยเป็นจำนวนมาก จากพื้นที่เป้าหมายตั้งไว้ในปี 2559 จำนวน 6,000 ไร่ พื้นที่ปลูกเกิดจริง 7,660 ไร่ โดยเริ่มนำร่อง 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอเสนางคนิคม อำเภอห้วยตะพาน และปี 2560 ได้ขยายพื้นที่ เพิ่ม เป็น 6 อำเภอ พื้นที่เป้าหมาย 23,500 ไร่ เกษตรกร 2,431 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 11,12

ตารางที่ 13 พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556-2559/2560

อำเภอ	พื้นที่ปลูกอ้อย				
	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60
เมือง	2,920	3,722	4,722	8,391	8,242
ชานุมาน	22,121	23,200	33,041	36,791	47,349
ปทุมราชวงศา	4,963	3,081	3,081	3,046	3,464
พนา	-	-	-	-	-
เสนางคนิคม	763	1,211	2,740	4,986	3,488
ห้วยตะพาน	-	242	242	242	233
ลืออำนาจ	-	-	-	-	-
รวม	30,767	31,456	43,826	53,456	62,776

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 14 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ อ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556- 2559/2560

อำเภอ	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่				
	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60 ^P
เมือง	11,500	11,550	11,600	11,600	12,760
ชานุมาน	12,500	12,500	13,500	13,500	14,850
ปทุมราชวงศา	10,000	10,000	10,000	11,500	12,650
พนา	-	-	-	-	-
เสนางคนิคม	9,500	9,500	10,800	10,800	11,880
ห้วยตะพาน	-	10,000	10,500	10,500	11,550
ลืออำนาจ	-	-	-	-	-
รวม	10,875	10,710	11,280	11,580	12,738

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

P = ค่าประมาณการ

ตารางที่ 15 ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน ปี 2555/2556 – 2559/2560

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556- 2559/2560

อำเภอ	ปริมาณผลผลิตอ้อย(ตัน)				
	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60 ^P
เมือง	33,580	42,989	54,775	97,336	105,168
ชานุมาน	276,513	290,000	446,054	496,679	703,133
พทุมราชวงศา	49,630	30,810	30,810	35,029	43,820
พนา	-	-	-	-	-
เสนางคนิคม	7,249	11,505	29,592	53,849	41,437
ห้วยตะพาน	-	2,420	2,541	2,541	2,691
ลืออำนาจ	-	-	-	-	-
รวม	334,591	336,894	494,357	619,020	799,641

P = ค่าประมาณการ

จากสถิติข้อมูล พื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2555/2556 – 2559/2560 พบว่ามีแนวโน้ม เพิ่มสูงขึ้นทุกปี เกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายการภาครัฐที่ส่งเสริมมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2556 การประกาศเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย ปี 2558 นโยบายส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสม มาปลูกอ้อยทดแทน ปี 2559 โครงการประชารัฐเกษตรสมัยใหม่อ้อย รวมถึง ราคา ผลตอบแทน ที่สูงใจเกษตรกร ที่สูงกว่า การปลูกข้าว เมื่อเปรียบเทียบต้นทุน การผลิต อ้อย ข้าวอินทรีย์ และข้าวหอมมะลิ ทำให้เกษตรกรตัดสินใจปรับเปลี่ยนพื้นที่นามาปลูกอ้อยทดแทน รายละเอียดดังตารางที่ 13, 14, 15, และ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ข้าวอินทรีย์ และข้าวหอมมะลิ

รายการ	ต้นทุนการผลิต(บาท/ไร่)				
	อ้อยปลูก	อ้อยต่อ 1	อ้อยต่อ 2	ข้าวอินทรีย์	ข้าวหอมมะลิ
1 ค่าไถเตรียมดิน	1,100	-	-	550	450
2 ค่าปลูก	750	-	-	450	400
3 ค่าพันธุ์	1,700	-	-	500	400
4 ค่าแรง กำกัดวัชพืช	150	480	480	600	400
5 ปัจจัยการผลิต	1,900	1,720	1,720	400	750
6 ให้น้ำ	-	800	800	-	-
7 เก็บเกี่ยว+ขนส่ง	4,750	3,300	2,310	1,100	1,100
รวมต้นทุน	10,350	6,300	5,310	3,600	3,500
ผลผลิต (ตัน/ไร่)	15.00	10.00	7.00	0.45	0.45
รายได้ (บาท/ไร่)	18,240	12,160	8,512	7,200	5,400
กำไร (บาท/ไร่)	7,890	5,860	3,202	3,600	1,900

หมายเหตุ :

1. คีตราค่าอ้อยรวม CCS 1,216 บาท/ตัน รวม CCS คาคัดการณ์ที่ 13.60
2. ข้าวเปลือกอินทรีย์ ความชื้น 15 % ราคา 16,000 บาท/ตัน
3. ข้าวเปลือกหอมมะลิ ความชื้น 15 % ราคา 12,000 บาท/ตัน

เปรียบเทียบรายได้ 3 ปี

1. เกษตรกรปลูกอ้อย มีรายได้เฉลี่ย 16,952 บาท/ไร่
2. เกษตรกรปลูกข้าวอินทรีย์ มีรายได้เฉลี่ย 10,800 บาท/ไร่
3. เกษตรกรปลูกข้าวหอมมะลิ มีรายได้เฉลี่ย 5,700 บาท/ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

แหล่งรับซื้อ

1. โรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 2 อาคารเพลินิจิตเซ็นเตอร์ ชั้น 3 ถ.สุขุมวิท ซอย 2 คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 02 656 8488 โทรสาร 02 656 8504

โรงงาน

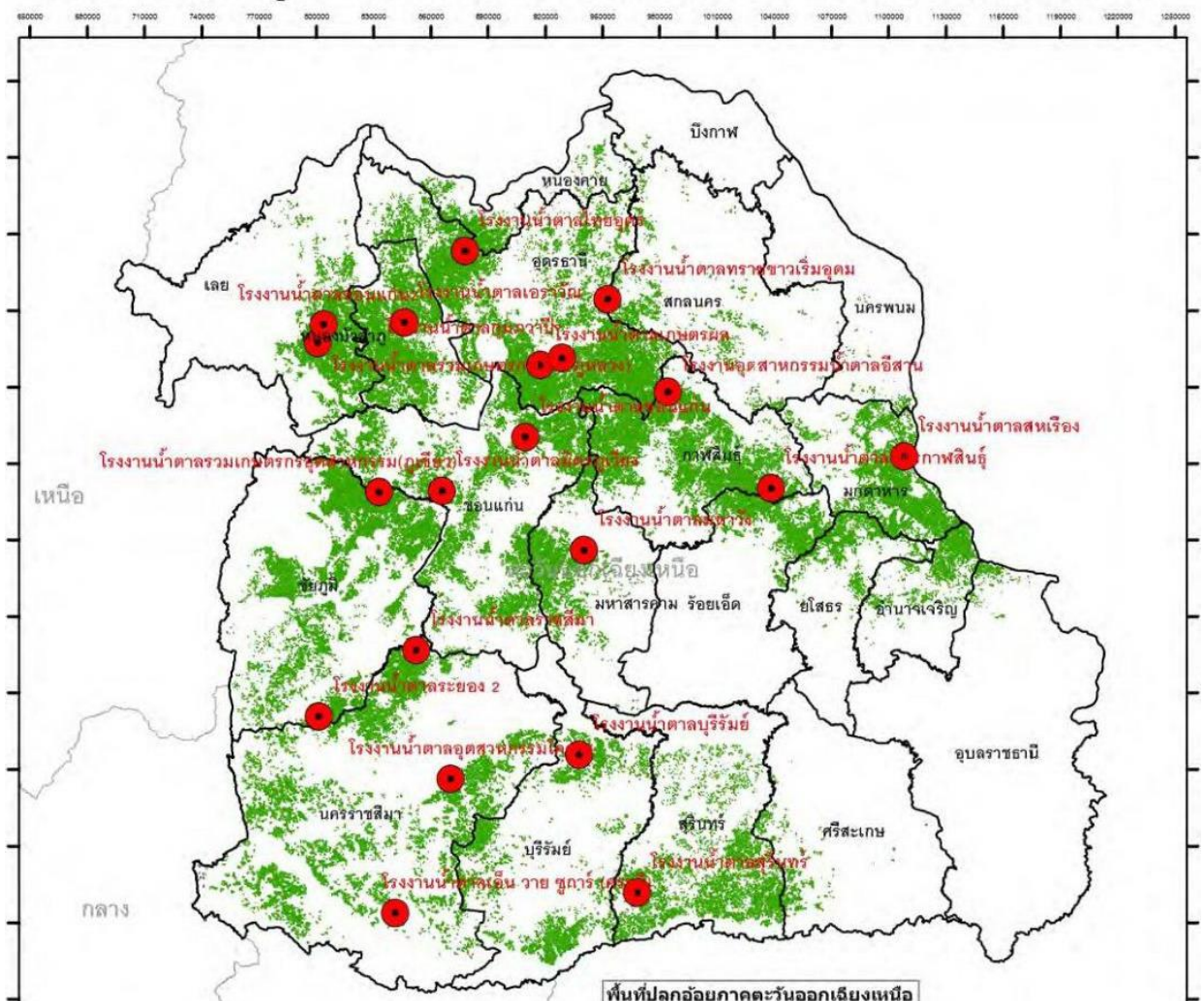
ที่ตั้งโรงงาน เลขที่ 99 หมู่ 1 ถ.บัวขาว-โพนทอง ต.สมสะอาด อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ 46110
โทรศัพท์ (043)134 107 โทรสาร (043)134 110

2. โรงงานน้ำตาลสหเรือง

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 50 ถ พัทธ์เกษมเขต อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000
โทรศัพท์ (042)611 701-2 โทรสาร (042)611 703

ที่ตั้งโรงงาน เลขที่ 76 ม.8 ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000
โทรศัพท์ (042)660 401-5 โทรสาร (042)660 403

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยและที่ตั้งโรงงานน้ำตาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2559/60

ตารางที่ 17 ราคาอ้อย ปี 2554/2555 – 2559/2560

ราคาอ้อยและผลตอบแทน ตามประกาศ คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฤดูกาลผลิต 54/55 - 59/60

ปีการผลิต	ราคาขั้นต้น (บาท/ตัน)			ราคาขั้นสุดท้าย (บาท/ตัน)		
	ที่ 10 ซี ซีเอส	อัตราขึ้น ลง ต่อ 1 หน่วย ซีซีเอส	ผลตอบแทนการ ผลิต 10 ซีซีเอส	ที่ 10 ซี ซีเอส	อัตราขึ้น ลง ต่อ 1 หน่วย ซีซีเอส	ผลตอบแทนการ ผลิต 10 ซีซีเอส
54/55	1,000	60	428.57	1,072.00	64.32	459.43
55/56	1,001.30	57	407.14	1,011.22	60.67	433.38
56/57	900	54	385.71	952.24	57.13	408.10
57/58	900	54	385.71	853.75	51.22	365.89
58/59	808	48.48	346.29	884.23	53.05	378.95
59/60	1,050	63	450	-	-	-

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

หมายเหตุ: 1. ราคาประกาศเขต 9 ประกอบด้วย 20 โรงงาน ประกอบด้วย 1)สหเรือง 2)มิตรภาพสินธุ์ 3)เริ่มอุดม 4)กุมภวาปี 5)ขอนแก่น 6)เกษตรผล 7)อุตสาหกรรมน้ำตาลอีสาน 8)บุรีรัมย์ 9)อุตสาหกรรมโคราช 10) มิตรภูเวียง 11)อุตสาหกรรมอ่างเวียง 12)รวมเกษตรอุตสาหกรรม 13)ครบุรี 14)สุรินทร์ 15)วังขนาย 16)เอราวัณ 17)ไทยอุดร 18)รวมเกษตรกร(ภูหลวง) 19)ขอนแก่น(วังสะพุง) 20)ระยอง(ชัยภูมิ)

2. ราคาขั้นสุดท้าย ฤดูกาลผลิต 2558/2559 ประกาศ ณ 12 เมษายน 2560

ระบบซื้ออ้อยของโรงงาน

การซื้ออ้อยของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ซื้อโดยอาศัยน้ำหนักอย่างเดียว เรียกว่า ซื้อตามน้ำหนัก กับซื้อโดยอาศัยน้ำหนัก และความหวาน เรียกว่า ซื้อตามคุณภาพ

ก. การซื้อตามน้ำหนัก

วิธีนี้กำหนดราคาตายตัวตามน้ำหนักซึ่งคิดเป็นตัน ส่วนราคาจะเป็นเท่าใดนั้นก็แล้วแต่จะตกลงกันเป็นปีๆ ไป ระหว่างชาวไร่ และโรงงานโดยมีรัฐบาลเป็นตัวกลาง หรือเป็นผู้ชี้ขาด ในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมาได้ตกลงราคาตันละ ๓๐๐ บาท วิธีนี้พบว่าสะดวกดี แต่ไม่เป็นธรรม ตามทฤษฎีการซื้อขาย วิธีนี้ไม่ว่าอ้อยจะมีคุณภาพ หรือ

ความหวานเท่าใด ก็จะต้องได้ราคาเท่ากัน แต่ในทางปฏิบัติชาวไร่ มักจะถูกโรงงานบางโรง ตัดราคาอ้อยถึงต้นละ ๑๐-๒๐ บาท โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนแต่อย่างใด สาเหตุที่โรงงานมักจะยกเป็นข้ออ้างในการตัดราคาอ้อย มีหลายประการ เช่น อ้อยอ่อน อ้อยยอดยาว อ้อยสกปรก อ้อยไหม้ไฟ หรืออ้อยค้างหลายวัน เป็นต้น การซื้อขายวิธีนี้ชาวไร่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ เพราะอ้อยที่โรงงานถือว่ามีความคุณภาพต่ำจะถูกตัดราคา แต่มิได้เพิ่มราคาให้สำหรับอ้อยที่มีความคุณภาพสูง

โรงงานส่วนใหญ่ในประเทศไทย ๓๘ โรง ในจำนวน ๔๓ โรงที่เปิดทำการในปี ๒๕๒๐-๒๑ ซื้ออ้อยโดยวิธีนี้ แต่ก็เป็นที่น่ายินดีว่า ทางราชการมีโครงการที่จะเปลี่ยนจากการซื้อตามน้ำหนัก ไปเป็นการซื้อตามคุณภาพทั้งประเทศภายในเร็วๆ นี้

ข. ซื้อตามคุณภาพ

การซื้ออ้อยถ้าจะกล่าวให้ตรงกับความเป็นจริงก็คือ การซื้ออ้อยน้ำตาลที่มีอยู่ในอ้อยนั้นนั่นเอง ดังนั้นอ้อยที่มีน้ำตาลมากกว่าก็ควรจะได้ราคาสูงกว่า ในทางกลับกัน อ้อยที่มีน้ำตาลน้อยกว่าก็ควรจะได้ราคาต่ำกว่า ดังนี้ เป็นต้น จึงนับว่าวิธีการซื้อตามคุณภาพเป็นธรรม ทั้งแก่ชาวไร่ และโรงงาน

การซื้ออ้อยตามคุณภาพโดยทั่วไปมีหลายระบบ แต่ประเทศไทยใช้ระบบ ซีซีเอส (C.C.S.) ซึ่งเป็นระบบของประเทศออสเตรเลีย ซีซีเอส ย่อมาจากคำเต็มว่า Commercial Cane Sugar หมายถึง "ปริมาณของน้ำตาลซูโครสที่มีอยู่ในอ้อยจำนวนหนึ่ง ซึ่งสามารถสกัดออกมาได้ในรูปของน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ โดยโรงงานที่มีมาตรฐานสมมติซึ่งสูงมาก" ดังนั้น ซีซีเอส จึงเป็นค่า "ตามทฤษฎี" เท่านั้น ทั้งนี้เพราะไม่สามารถที่จะหาโรงงานที่มีประสิทธิภาพร้อยละ ๑๐๐ ได้นั่นเอง

เพื่อให้เข้าใจง่าย ซีซีเอส หมายถึง ค่าร้อยละของน้ำตาลซูโครส ที่ผลิตได้จากอ้อยจำนวนหนึ่ง เช่น อ้อยที่มี ซี ซี เอส ๑๐ หนัก ๑ ตัน (๑,๐๐๐ กิโลกรัม) จะสามารถให้น้ำตาลซูโครสได้สูงสุด ๑๐๐ กิโลกรัม ในทำนองเดียวกันอ้อยที่มี ซีซีเอส ๙ และ ๑๑ หนัก ๑ ตันเท่ากัน จะให้น้ำตาลซูโครสสูงสุด ๙๐ และ ๑๑๐ กิโลกรัมตามลำดับ

ในการหาค่า ซีซีเอส นั้น จะต้องทราบค่า วิเคราะห์ทางคุณภาพ ๓ อย่างของอ้อย คือ

๑. ค่าบริกซ์ *๑(Brix) ในน้ำอ้อยจากลูกหีบ แรก
๒. ค่าโพล *๒(Pol) ในน้ำอ้อยจากลูกหีบแรก
๓. ค่าร้อยละของชานอ้อยหรือไฟเบอร์ (Fiber) ในอ้อยนั้น

จากนั้น ก็นำค่าที่ได้มาคำนวณหา ซีซีเอส ต่อไปตามลำดับดังนี้

ก. หาค่าบริกซ์ในอ้อย

จากการวิเคราะห์ทางคุณภาพอ้อย ตามข้อ (๑) นั้นได้ค่าบริกซ์ในน้ำอ้อย ซึ่งจะต้องเปลี่ยน เป็นค่าบริกซ์ในอ้อย จากสูตร

$$\text{บริกซ์ในอ้อย} = \text{บริกซ์ในน้ำอ้อย} \times (100 - (\text{ไฟเบอร์} + ๓)) / 100$$

ข. หาค่าโพลในอ้อย

ค่าโพลที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพอ้อย เป็นค่าโพลในน้ำอ้อย ต้องเปลี่ยนเป็น ค่าโพลในอ้อย จากสูตร

$$\text{โพลในอ้อย} = \text{โพลในน้ำอ้อย} \times (100 - (\text{ไฟเบอร์} + ๕)) / 100$$

ค. หาค่าสิ่งเจือปนในอ้อย

จากสูตร สิ่งเจือปนในอ้อย = บริกซ์ในอ้อย - โพลในอ้อย

ง. หาค่า ซีซีเอส

จากสูตร ซีซีเอส = โพลในอ้อย - (สิ่งเจือปนในอ้อย / ๒)

หรืออาจใช้ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ทาง คุณภาพของอ้อยตามที่กล่าวข้างบนมาคำนวณ ซีซี เอส โดยตรง จากสูตร

$$\text{ซีซีเอส} = \frac{\text{๓๓ โพล}}{๒} \left\{ \frac{๑๐๐ - (\text{ไฟเบอร์} + \text{๕})}{๑๐๐} \right\} - \frac{\text{บริกซ์}}{๒} \left\{ \frac{๑๐๐ - (\text{ไฟเบอร์} + \text{๓})}{๑๐๐} \right\}$$

การซื้ออ้อยตามซีซีเอสนี้ ราคาต่อตัน ของอ้อยจะผันแปรไปตามค่าซีซีเอสของอ้อย โดยทั่วไปโรงงานกำหนด ซีซีเอส ๑๐ เป็นมาตรฐาน ส่วนราคานี้เป็นไปตามความตกลงที่ได้กล่าวแล้ว ในเรื่องการซื้ออ้อยตามน้ำหนัก เช่น ถ้าตกลงราคาอ้อยตันละ ๓๐๐ บาท โรงงานจะจ่ายราคาอ้อย ที่มีซีซีเอส ๑๐ ตันละ ๓๐๐ บาท เท่ากับที่ซื้อตามน้ำหนัก และเมื่อซีซีเอสเพิ่มขึ้น หรือลดลง ราคาต่อตันของอ้อยก็จะเพิ่มขึ้น หรือลดลงตามส่วน การกำหนดราคาแต่ละหน่วยของซีซีเอสที่สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานนั้น ทางโรงงานเป็นผู้กำหนด เท่าที่ปรากฏ เมื่อซีซีเอสสูงหรือต่ำกว่ามาตรฐาน ๑ หน่วย เช่น ซีซีเอส ๑๑ หรือ ๙ ราคาอ้อยก็จะสูงขึ้น หรือต่ำลงตันละ ๑๐-๒๐ บาท

* ๑ บริกซ์ หมายถึงค่าร้อยละโดยน้ำหนักของของแข็งที่ละลายน้ำ (น้ำตาลและสิ่งเจือปน) ที่มีอยู่ในอ้อยนั้น

* ๒ โพล (pol หรือ polarization) เป็นค่าร้อยละโดยน้ำหนักโดยประมาณ แต่ใกล้เคียงของน้ำตาลซูโครสที่วัดด้วยโพลาไรมิเตอร์ (polarimeter)

มูลค่าการผลิตและรายได้ของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเป็นแหล่งสร้างงานแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยและแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อยในชนบทกว่า 600,000 คน ซึ่งสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้ประเทศกว่าปีละ 80,000 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการส่งออกมากกว่าการบริโภคภายในประเทศ ประมาณ 2 ใน 3 ของผลผลิตน้ำตาล

น้ำตาลโควตา ก. โควตา ข. โควตา ค คือ อะไร

น้ำตาลโควตา ก. คือ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ และน้ำตาลชนิดอื่นๆ ที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดให้ผลิตสำหรับบริโภคภายในประเทศ

น้ำตาลโควตา ข. คือ น้ำตาลทรายดิบที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดให้ผลิตเพื่อส่งมอบให้บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ส่งออกและจำหน่ายไปยังต่างประเทศ จำนวน 8 แสนตันเพื่อใช้ทำราคาในการคำนวณราคาน้ำตาลส่งออก

น้ำตาลโควตา ค. คือ ปริมาณน้ำตาลส่งออกไปต่างประเทศ เป็นส่วนที่เหลือโดยหักน้ำตาลโควตา ก และโควตา ข ออกจากปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้ทั้งหมด

ระบบแบ่งปัน 70 : 30

ข้อดีของการเป็นชาวไร่ไร้อ้อยคู่สัญญากับโรงงาน

1. ได้รับการส่งเสริมปัจจัยการผลิต เช่น ค่าไถ พันธุ์ ปุ๋ย ฯลฯ
2. มีเจ้าหน้าที่จากโรงงานให้คำแนะนำตั้งแต่ปลูกถึงเก็บเกี่ยว
3. ได้รับการอบรมและศึกษาดูงานต่างๆ
4. ได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตาม พรบ.อ้อยและน้ำตาล

ความหมายของชาวไร่อ้อยใน พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาล พ.ศ.2527

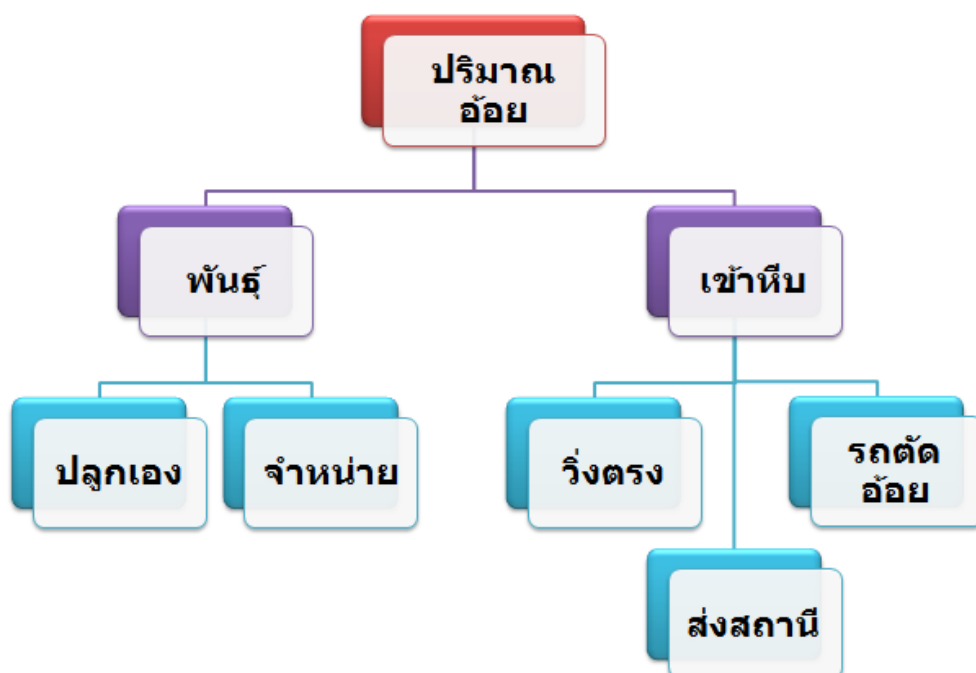
1. เป็นคู่สัญญากับโรงงาน (มีบัตรโควตา)
2. เป็นสมาชิกสมาคมชาวไร่อ้อย (มีบัตรสมาคม)
3. เป็นชาวไร่อ้อยที่จดทะเบียนชาวไร่อ้อย (มีบัตรสมาชิกชาวไร่อ้อย ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย)

วิธีการตลาดอ้อยโรงงาน

การตลาดอ้อยโรงงาน

1. ปริมาณอ้อย(พันธุ์)

ปลูกเอง

พื้นที่ปลูก(ไร่)

1.3-1.5 ตัน/ไร่

ตัด ขึ้น บรรทุก

จำหน่าย

ผู้ซื้อ/จำนวน

ตัด ขึ้น บรรทุก

การชำระเงิน

2. ปริมาณอ้อยเข้าหีบ

วิ่งตรง

- จัดสรรคิวตามประเภทรถบรรทุก
- แรงงานตัด ขึ้น คีบ

ส่งสถานี

- ประเภทรถบรรทุกเล็กในครัวเรือน
- แรงงานตัด ขึ้น สลึง

รถตัด

- ความพร้อมแปลง
- ทำสัญญาตัดอ้อย

ระบบการรับซื้อและขนส่งอ้อย

1. นำส่งที่โรงงาน

2. นำส่งที่สถานีขนถ่าย

1.1) อ้อยชาวไร่วิ่งตรง

สถานีขนถ่ายอ้อย

การจัดตั้งสถานีขนถ่าย เพื่อบริการชาวไร่รายเล็ก

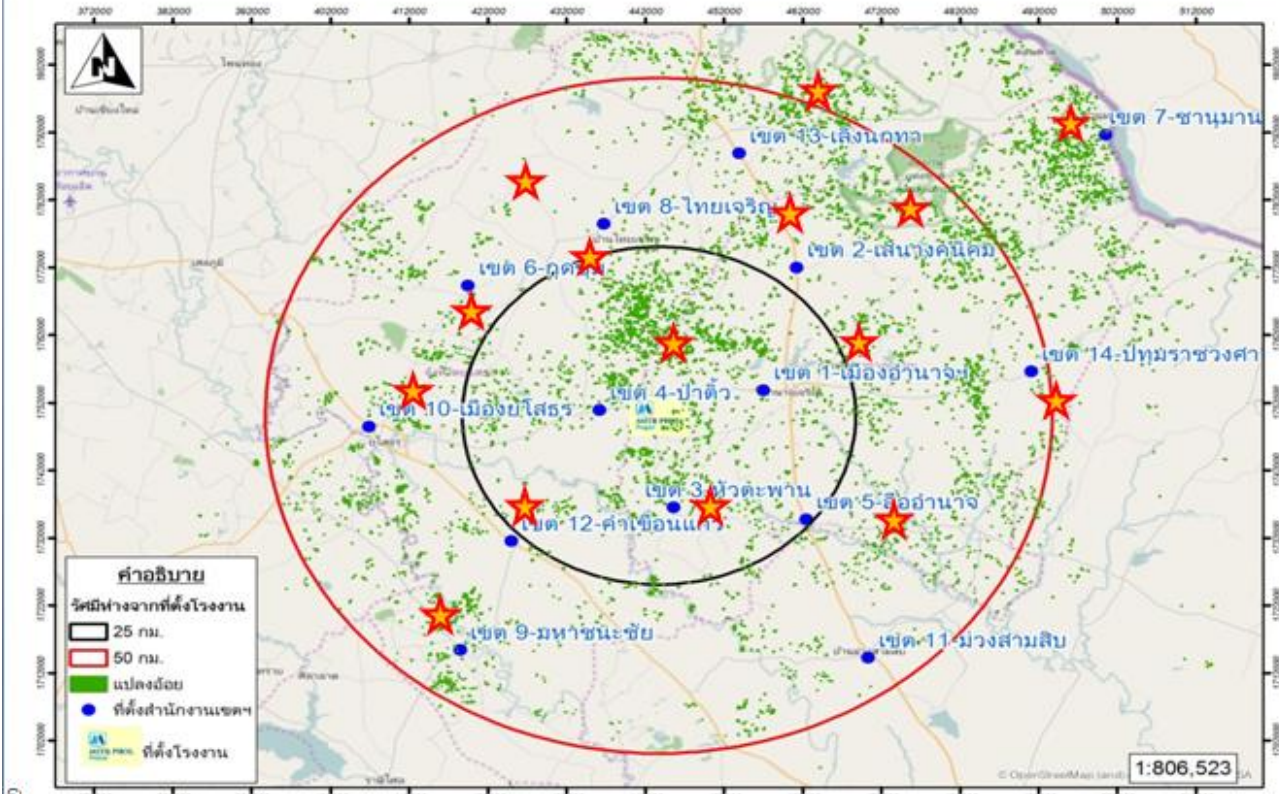
- 1) ส่งเสริมใช้เครื่องมือในครัวเรือน เพื่อลดต้นทุน
- 2) ขยายพื้นที่ปลูกอ้อยรอบสถานีขนถ่าย
- 3) ควบคุมคุณภาพอ้อย รับอ้อยสด สะอาด
- 4) พัฒนาอาชีพปลูกอ้อยอย่างยั่งยืน

การรับซื้อที่สถานีขนถ่าย เพื่อบริการชาวไร่รายเล็ก

การรับซื้อที่สถานีขนถ่าย	โรงงานเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างสถานีขนถ่าย ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าภาษี
	ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นของชาวไร่ (ค่าบรรทุก) โดยโรงงานจะช่วยจัดหาผู้รับเหมา ชาวไร่เจรจาค่าบรรทุกเอง
	โรงงานช่วยจัดสรรคิวการลงอ้อยให้ชาวไร่ที่โรงงาน
	โรงงานจ่ายค่าพนักงานที่ทำงานเพื่อขนถ่ายอ้อยที่สถานี
	เกิดการจ้างงานขึ้นในพื้นที่ สร้างรายได้ให้ชุมชน

ที่ตั้งสถานีขนถ่ายอำนาจเจริญ ปี 60/61

1) ชาวไร่นาดัด ขึ้น บรรทุก ส่งสถานีขนถ่าย

1) ชาวไร่ตัด ขึ้น บรรทุก ส่งสถานีขนถ่าย ประเภทรถที่ชาวไร่นำอ้อยส่งสถานีขนถ่าย

อีแต๊ก

อีแต่น

สามล้อ

รถ 6 ล้อเล็ก

- **อีแต๊ก 1.5 - 2.5 ตัน**
- **อีแต่น 3 - 4 ตัน**
- **รถ 6 ล้อเล็ก 8 - 10 ตัน**

1) ชาวไร่ตัด ขึ้น บรรทุก ส่งสถานีขนถ่าย

ชาวไร่ทุกรายต้องมี**สติง**สำหรับการขนถ่ายอ้อยผ่านสถานีขนถ่าย
ซึ่งสติงเป็นของโรงงาน เพื่อควบคุมปริมาณอ้อยต่อวันที่ส่งสถานีขนถ่าย

2) ชั่งน้ำหนักอ้อยและการขนถ่าย

ใช้เครื่องชั่งขนาดใหญ่น้ำหนักมาตรฐาน 50 ตัน

ชั่งชั้นรถขนถ่ายแยกอ้อยสด อ้อยไฟไหม้

2) ชั่งน้ำหนักอ้อยและการขนถ่าย

ประเภทการขนถ่าย

1. ขนถ่ายโดยเครน

2) ชั่งน้ำหนักอ้อยและการขนถ่าย

ประเภทการขนถ่าย

2. ขนถ่ายโดยแบ็คโฮน้ำมัน

2) ชั่งน้ำหนักอ้อยและการขนถ่าย

ประเภทการขนถ่าย

3. ขนถ่ายโดยแบ็คโฮไฟฟ้า

3) การนำอ้อยจากสถานีขนถ่ายส่งโรงงาน

รถบรรทุก

ตรวจสอบการจัดเรียงพร้อมติดสายรัดอ้อย อุปกรณ์ให้สัญญาณ ไฟแดง 2 ฟัน ไฟส่องสว่าง ก่อนออกจากสถานี

3) การนำอ้อยจากสถานีขนถ่ายส่งโรงงาน

รถบรรทุก

รถบรรทุกพ่วง

รถสิบล้อ

รถพ่วง บรรทุก 35 ตัน

รถสิบล้อ บรรทุก 25 ตัน

จำกัดความสูงจากพื้นดิน 3.80 เมตร

ตารางที่ 18 สถาบันชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	สถาบันชาวไร่อ้อย	จังหวัด
1	สมาคมชาวไร่อ้อยกาฬสินธุ์	กาฬสินธุ์
2	สมาคมชาวไร่อ้อยลำน้ำปาว	กาฬสินธุ์
3	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานกลาง	ขอนแก่น
4	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น	ขอนแก่น
5	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	ขอนแก่น
6	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 10	ชัยภูมิ
7	สมาคมชาวไร่อ้อยลูกเจ้าพ่อพญาแล	ชัยภูมิ
8	สมาคมชาวไร่อ้อยสุรนารี	นครราชสีมา
9	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานใต้	นครราชสีมา
10	สมาคมชาวไร่อ้อยลำมูลบน	นครราชสีมา
11	สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
12	สมาคมชาวไร่อ้อยจังหวัดมหาสารคาม	มหาสารคาม
13	สมาคมชาวไร่อ้อยมุกดาหาร	มุกดาหาร
14	สมาคมชาวไร่อ้อยที่ราบสูง จังหวัดเลย	เลย
15	สมาคมเกษตรกรชาวไร่อ้อย จังหวัดเลย	เลย
16	สมาคมชาวไร่อ้อยสุรินทร์	สุรินทร์
17	สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี
18	สมาคมชาวไร่อ้อยอีสานเหนือ	อุดรธานี

การวิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางแก้ไข การผลิตอ้อยโรงงาน

ศักยภาพ/ โอกาส

1. เป็นพืชอาหารและพืชพลังงาน
2. มีพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทรายพ.ศ. 2527 และระบบแบ่งปันผลประโยชน์ที่มีเสถียรภาพ ระบบแบ่งปันในการคิดราคาผลผลิตที่ชัดเจน
3. การบริโภคน้ำตาลทรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
4. ตลาดรับซื้อแน่นอนและภาคอุตสาหกรรมต้องการวัตถุดิบมาก
5. การขยายตัวในการส่งออกค่อนข้างดี
6. โครงการประชารัฐ เกษตรกรได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน
7. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ปัญหา ข้อจำกัด

1. ขาดการจัดการเขตกรรม เช่น การบำรุงรักษาดินการบริหารจัดการน้ำในไร่อ้อย การใช้ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช
2. ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และการลดต้นทุน
3. ราคาอ้อยไม่มีเสถียรภาพ เนื่องจากพึ่งพาราคาจากต่างประเทศและการใช้ประโยชน์จากอ้อยยังไม่คุ้มค่าขาดการส่งเสริมสนับสนุนการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
4. ขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยว
5. ราคาปุ๋ยและพันธุ์อ้อยสูงขึ้น

แนวทางแก้ไข

1. เพิ่มผลผลิตโดยพัฒนาระบบการให้น้ำที่มีประสิทธิภาพ และให้สินเชื่อเกษตรกรเพื่อพัฒนาระบบน้ำ
2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่นบริหารจัดการไร่อ้อยแบบมีอาชีพ ทำบัญชีฟาร์มเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต พิจารณาฟาร์มที่เหมาะสมกับตัวเอง
3. ลดต้นทุนของปัจจัยการผลิต
4. ลดต้นทุนการผลิต โดยพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง
5. ผลิตอ้อยคุณภาพ เช่น อ้อยสะอาด ยอดสั้น ไม่เผาใบ
6. เพิ่มงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อย รวมทั้งจัดหาแหล่ง/ศูนย์ถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวไร่อ้อย
7. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
8. สนับสนุนตามประกาศเขตเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน
8. สนับสนุนเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตร
9. การลดการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีชีววิธี

ภาคผนวก

ความรู้ทั่วไปสำหรับเกษตรกรชาวไร่อ้อย

วิธีการกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและขั้นสุดท้าย

ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามจากหลายฝ่ายในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงระบบบริหารจัดการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายใหม่ แต่ในปัจจุบันอุตสาหกรรมนี้ยังคงอยู่ภายใต้การบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ซึ่งยังคงต้องบังคับใช้ไปอีกหลายปีจนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงและประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับใหม่

พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มีเจตนารมณ์ในการประกาศใช้เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยในด้านการผลิตและจำหน่ายอ้อย จึงจำเป็นต้องจัดระบบและควบคุมการผลิตและจำหน่ายอ้อยและน้ำตาลทรายที่ผลิตจากอ้อยของชาวไร่อ้อย โดยให้ชาวไร่อ้อยและเจ้าของโรงงานน้ำตาลทรายซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเข้ามาร่วมมือกับทางราชการ ตั้งแต่การผลิตอ้อยไปจนถึงการจัดสรรเงินรายได้จากการขายน้ำตาลทรายทั้งในและนอกราชอาณาจักร ระหว่างชาวไร่อ้อยและเจ้าของโรงงานน้ำตาลทราย เพื่อให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและเป็นธรรมแก่ชาวไร่อ้อย เจ้าของโรงงานน้ำตาลทรายและประชาชนผู้บริโภค

พระราชบัญญัตินี้ประกอบด้วย 11 หมวด 87 มาตรา โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชาวไร่อ้อยโดยตรงคือ “ผู้ใดปลูกอ้อยเพื่อส่งโรงงานต้องจดทะเบียนเป็นชาวไร่อ้อย” และในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในทุกระดับดำเนินการประกาศ “ราคาอ้อยขั้นต้น” และ “ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย” ซึ่งเกษตรกรชาวไร่อ้อยควรที่จะทำความเข้าใจ เพราะเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของชาวไร่อ้อยโดยตรง

ราคาอ้อยขั้นต้นและขั้นสุดท้ายที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีนับเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรไทยหันมาปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น โดยการกำหนดราคาอ้อยและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายนั้นต้องเป็นไปตาม พระราชบัญญัติ อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ในหมวดที่ 7 มาตราที่ 49-57 ซึ่งจะมีขั้นตอนในการกำหนดราคา ดังนี้

ก่อนเริ่มเข้าสู่ฤดูการเก็บเกี่ยวอ้อยหรือเปิดหีบในแต่ละปี คณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานละ 1 คน ผู้แทนชาวไร่อ้อย 5 คน ผู้แทนโรงงาน 4 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน รวมทั้งหมด 13 คน จะต้องจัดทำประมาณการรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทรายที่จะผลิตในฤดูการผลิตนั้น เพื่อกำหนดราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นโดยจัดทำประมาณการรายได้ การกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นนั้น จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกำหนดไว้ ซึ่งราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นนั้น ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของประมาณการรายได้ในปีนั้น โดยต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตอ้อยและน้ำตาลทรายด้วย

เมื่อคณะกรรมการบริหารได้ประมาณการรายได้ และกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นแล้ว จะแจ้งให้สถาบันชาวไร่อ้อยและสมาคมโรงงานน้ำตาลต่างๆทราบ พร้อมทั้งจัดให้มีการประชุมผู้แทนสถาบันชาวไร่อ้อยและผู้แทนสมาคมโรงงานน้ำตาล เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อคัดค้าน โดยคณะกรรมการบริหารจะทำเป็นหนังสือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 10 วันก่อนวันประชุม และถ้าหากมีกรณีคัดค้าน ให้ผู้แทนสถาบันชาวไร่อ้อยและผู้แทนสมาคมโรงงานทำหนังสือคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผล โดยละเอียดยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ก่อนวันประชุม

หลังจากนั้น สอน. จะสรุปผลการประชุมและจัดทำตัวเลขประมาณการรายได้ พร้อมทั้งกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น เสนอต่อคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเพื่อพิจารณาต่อไป

เมื่อคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้พิจารณาประมาณการรายได้ ราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น พร้อมด้วยคำคัดค้านในกรณีที่มีคำคัดค้านจากผู้แทนสถาบันชาวไร่อ้อยและหรือผู้แทนสมาคมโรงงานน้ำตาลแล้ว คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายจะจัดทำเป็นเอกสารเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นแล้ว สอน. ก็จะประกาศราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นในราชกิจจานุเบกษา โดยโรงงานน้ำตาลจะชำระค่าอ้อยให้แก่ชาวไร่อ้อยตามราคาอ้อยขั้นต้นที่กำหนดนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนด และเมื่อถึงสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี คณะกรรมการบริหารก็ต้องคำนวณรายได้สุทธิที่ได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทรายในแต่ละฤดูการผลิต

ภายในเดือนตุลาคมของทุกๆปี คณะกรรมการบริหารจะต้องกำหนดราคาอ้อยขั้นสุดท้าย และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้าย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการชุดใหญ่ โดยในการกำหนดนั้นจะต้องคำนึงถึงรายได้สุทธิที่คำนวณไว้ ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อย ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตน้ำตาลทราย ราคาอ้อยขั้นต้น ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น และเงินที่ได้รับจากกองทุน เมื่อคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเห็นชอบกับการกำหนดราคาอ้อยขั้นสุดท้ายดังกล่าวแล้ว จะต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา ต่อไป

ในกรณีที่ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้ายต่ำกว่าราคาอ้อยขั้นต้น และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจะต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่โรงงานน้ำตาลเท่ากับส่วนต่างดังกล่าว โดยที่เกษตรกรชาวไร่อ้อยไม่ต้องส่งคืนค่าอ้อยที่ได้รับเกิน

และในกรณีที่ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย และผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้าย สูงกว่าราคาอ้อยขั้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น โรงงานน้ำตาลจะต้องชำระค่าอ้อยเพิ่มให้แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยจนครบตามราคาอ้อยขั้นสุดท้าย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนดไว้ และให้โรงงานน้ำตาลนำส่งเงินเข้ากองทุน เท่ากับจำนวนผลต่างระหว่างรายได้สุทธิ และค่าอ้อยตามราคาอ้อยขั้นสุดท้าย รวมกับผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้าย ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายกำหนด

ตัวอย่างการคำนวณราคาอ้อยขั้นต้นและขั้นสุดท้าย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวจะมีวิธีการในการคำนวณดังนี้

1. สมมติว่าประมาณการผลิตอ้อยในแต่ละปี เช่น ในปีการผลิต 2556/57 ผลผลิตอ้อยทั้งประเทศ ประมาณการไว้ที่ 100 ล้านตัน ที่ค่าความหวานเฉลี่ย 12.50 ซี.ซี.เอส. และประมาณการผลิตน้ำตาลทรายได้ 10.894 ล้านตัน
2. คำนวณรายได้จากน้ำตาลทรายโควตา ก ซึ่งเป็นน้ำตาลทรายที่ขายภายในประเทศ มีราคาขายหน้าโรงงาน เท่ากับ 15 บาทต่อกิโลกรัม ปริมาณน้ำตาลทรายโควตา ก ที่จะใช้บริโภคภายในประเทศ ในปีการผลิตนี้กำหนดไว้ที่ 2.5 ล้านตัน ซึ่งจะมีมูลค่าประมาณ 37,500 ล้านบาท
3. คำนวณรายได้จากน้ำตาลทรายโควตา ข (รวมพรีเมียม) ซึ่งเป็นน้ำตาลทรายหรือน้ำตาลทรายดิบเพื่อการส่งออก ราคา ณ ตลาดนิวยอร์ก ประมาณ 21.00 เซนต์ต่อปอนด์ หรือ 15.02 บาทต่อกิโลกรัม ที่อัตราแลกเปลี่ยน 32.50 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ โดยผลผลิตน้ำตาลทรายโควตา ข ในปีการผลิตนี้มีประมาณ 8.394 ล้านตัน มีมูลค่าประมาณ 126,078 ล้านบาท
4. การคำนวณราคาอ้อยขั้นต้น ซึ่งจะคำนวณจากรายได้ของน้ำตาลทรายโควตา ก และ ข รวมกันมีมูลค่าประมาณ 163,578 ล้านบาท จึงสามารถคำนวณราคาอ้อยทั้งหมดได้เท่ากับ 1,635.78 บาทต่อตัน โดยการคำนวณราคาอ้อยขั้นต้นนั้นต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของประมาณการรายได้ในปีนั้น ดังนั้นราคาอ้อยขั้นต้นในปี 2556/57 จะได้ประมาณ 1,308.62 บาทต่อตัน ซึ่งราคานี้เป็นราคาขั้นต่ำยังไม่ได้หักต้นทุนในการผลิต และเมื่อคำนวณราคาอ้อยเบื้องต้นที่ชาวไร้อ้อยจะได้รับในสัดส่วน 70 เปอร์เซ็นต์ ตามที่ พรบ. อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 กำหนดไว้ ในปีการผลิตนี้ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จึงประกาศราคาอ้อยขั้นต้นประจำปีการผลิต 2556/57 ไว้ที่ราคา 900 บาทต่อตัน ที่ค่าความหวาน 10 ซี.ซี.เอส. ในความเป็นจริงชาวไร้อ้อยจะได้รับราคาอ้อยสูงกว่าตันละ 900 บาทแน่นอน เพราะค่าเฉลี่ย ซี.ซี.เอส. ของชาวไร้อ้อยทั่วประเทศ ไม่น่าจะต่ำกว่า 12.50 โดย 1 ซี.ซี.เอส.ที่เพิ่มขึ้นจะมีค่าเท่ากับ 54 บาท ซึ่งจะทำให้ชาวไร้อ้อยได้รับค่าอ้อยเพิ่มขึ้นอีกไม่ต่ำกว่าตันละ 135 บาท หากชาวไร้อ้อยผลิตอ้อยได้คุณภาพดี มีความหวานสูงถึง 13 ซี.ซี.เอส. ก็จะได้ราคาอ้อยเพิ่มอีกตันละ 162 บาท นอกจากนี้แล้ว ชาวไร้อ้อยที่ตัดอ้อยสดส่งโรงงาน ก็จะได้ค่าตัดอ้อยสดเพิ่มขึ้นอีกตันละ 10-20 บาท แล้วแต่เขต ในทางตรงกันข้าม หากชาวไร้อ้อยตัดอ้อยไฟไหม้ส่งโรงงาน ก็จะถูกตัดราคาตันละไม่ต่ำกว่า 20 บาท และถ้าเป็นอ้อยยอดยาว และอ้อยสกปรกที่มีสิ่งเจือปนมาก ก็จะถูกตัดราคาอีกตันละ 40 บาท ดังนั้น หากชาวไร้อ้อย ต้องการส่งอ้อยให้ได้รับราคาเต็มตามประกาศ ก็จะต้องปรับปรุงคุณภาพอ้อยของตนเองให้ดีขึ้นเพื่อไม่ให้ถูกตัดราคา และได้รับค่าอ้อยเพิ่มตามคุณภาพที่ทำได้

5. ในส่วนของการคำนวณราคาอ้อยขั้นสุดท้าย จะต้องคำนวณจากรายได้สุทธิที่คำนวณไว้แล้ว ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อย ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตน้ำตาลทราย ราคาอ้อยขั้นต้น ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น และเงินที่ได้รับจากกองทุน ซึ่งในปีการผลิต 2556/57 ชาวไร่จะได้รับเงินเพิ่มตามมาอีกเท่าไรจะขึ้นอยู่กับคุณภาพอ้อยที่ชาวไร่ผลิตส่งโรงงาน โดยมีปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยที่ชาวไร่อ้อยได้รับ คือสถานการณ์ราคาน้ำตาลในตลาดโลกและค่าเงินบาท

จากนโยบายการขึ้นราคาน้ำตาลภายในประเทศ กิโลกรัมละ 5 บาท เพื่อนำเงินรายได้ของระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในส่วนนี้ไปเก็บไว้ในกองทุนอ้อยและน้ำตาล ทำให้ราคาน้ำตาลที่หน้าโรงงานอยู่ที่ประมาณ 20 บาทต่อกิโลกรัม และคนไทยต้องซื้อน้ำตาลในราคากิโลกรัมละประมาณ 23-24 บาท แต่ยังคงมีราคาถูกกว่าราคาน้ำตาลในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งส่วนใหญ่ยังสูงกว่า 30 บาทต่อกิโลกรัม จากนโยบายการขึ้นราคาน้ำตาลกิโลกรัมละ 5 บาทนี้ ทำให้ในแต่ละปีจะมีเงินสะสมอยู่ในกองทุนอ้อยและน้ำตาลประมาณปีละ 12,500 ล้านบาท ในปัจจุบันเงินส่วนนี้จะใช้ในการเพิ่มค่าอ้อยให้กับชาวไร่อ้อยเป็นหลักเพื่อให้ราคาอ้อยที่เกษตรกรได้รับคุ้มค่าต่อต้นทุนการผลิต เช่นในปีการผลิต 2555/56 ชาวไร่อ้อยจะได้รับเงินเพิ่มค่าอ้อยจากราคาขั้นต้น (ที่ประกาศไว้ที่ตันละ 950 บาท ที่ความหวาน 10 ซี.ซี.เอส) ที่เกษตรกรได้รับจะอยู่ที่ราคา 1,110 บาทต่อตัน ที่ความหวาน 10 ซี.ซี.เอส

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงราคาอ้อยขั้นต้นและขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทย คือ ราคาน้ำตาลในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญสหรัฐกับค่าเงินบาทของไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลรายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล ดังนั้นรายได้ของระบบจึงต้องพึ่งราคาน้ำตาลในตลาดโลกเป็นหลัก เพราะน้ำตาล ประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ ต้องส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ หากราคาในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงเพียง 1 เซ็นต์ต่อปอนด์ จะส่งผลถึงราคาอ้อยของเกษตรกร

ในปีการผลิต 2556/57 ประมาณ 42.34 บาทต่อตัน ในทุก 1 เซ็นต์ ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง และถ้าค่าเงินบาทแข็งหรืออ่อนเพียง 1 บาท ต่อเหรียญสหรัฐ เช่นค่าเงินบาทแข็งค่าจากอัตราแลกเปลี่ยนเดิม 32.50 บาทต่อเหรียญสหรัฐ เป็น 31.50 บาทต่อเหรียญสหรัฐ จะส่งผลให้ราคาอ้อยของเกษตรกร ลดลงประมาณ 27.64 บาท ต่อตันอ้อยเป็นต้น

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีโรงงานน้ำตาลทั้งหมด 50 โรง มีความต้องการอ้อยป้อนโรงงานประมาณ 100 ล้านตัน และในอนาคตมีโรงงานที่ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงงานเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 12 โรง ซึ่งจะทำให้มีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ในประเทศรวมกัน ไม่ต่ำกว่า 62 โรง ความต้องการอ้อยป้อนโรงงานจะสูงมากกว่า 120 ล้านตันต่อปี อย่างไรก็ตาม ในอนาคตจะมีนักลงทุนขออนุญาตตั้งโรงงานมากกว่า 62 โรง ซึ่งทำให้ความต้องการอ้อยป้อนโรงงานสูงถึง 150 ล้านตันต่อปี ในกรณีนี้ประเทศไทยจะต้องเพิ่มการส่งออกน้ำตาลมากกว่า 13 ล้านตันต่อปี ในขณะที่น้ำตาลในทวีปเอเชียอาจจะรองรับได้ประมาณ 10 ล้านตันเท่านั้น ดังนั้น ในอนาคตประเทศไทยจะต้องส่งออกน้ำตาลไปแข่งขันในตลาดที่ไกลขึ้นมากกว่าเดิม การลดต้นทุนการผลิตโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทยในตลาดโลกจึงเป็นเรื่องจำเป็น

อ้อยเป็นพืชเกษตรเพียงชนิดเดียวที่มี พรบ. คุ่มครองและมีกลไกดูแลชาวไร่และโรงงานน้ำตาล อย่างเป็นระบบ ซึ่งระบบที่ดูแลนี้หาไม่ได้ในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา หรือปาล์มน้ำมัน จึงนับว่าการทำไร่อ้อย เป็นอาชีพเกษตรกรรมที่มีความมั่นคงมากที่สุดอาชีพหนึ่ง เพราะนอกจากช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยังสร้างรายได้ให้ชาวไร่อ้อยสามารถเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคง ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

การคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์รวมทั้งความช่วยเหลือจากภาครัฐต่างๆ นั้น โดยปกติแล้ว ชาวไร่อ้อยจะมีองค์กรตาม พรบ.อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ช่วยดูแล ดังนั้นชาวไร่อ้อยจึงควรสมัครเป็น สมาชิกของสมาคมชาวไร่อ้อยต่างๆ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนเองและต้องจดทะเบียนชาวไร่อ้อยตามกฎหมาย เพื่อให้ชาวไร่อ้อยจะได้รับการคุ้มครอง ดูแลผลประโยชน์และได้รับความช่วยเหลือโดยตรงจากภาครัฐ โดยเฉพาะ กรณีที่กองทุนอ้อยเพิ่มเงินค่าอ้อยให้ชาวไร่ ถ้าชาวไร่ไม่จดทะเบียนก็จะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือในส่วนนี้ ซึ่งชาวไร่ อ้อยสามารถจดทะเบียนได้ปีละ 2 ครั้ง คือระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม (ยกเว้นวันหยุดราชการ) และ 1-30 พฤศจิกายน (ยกเว้นวันหยุดราชการ) โดยติดต่อที่สมาคมชาวไร่อ้อย หรือฝ่ายไร่ของโรงงานน้ำตาลที่ชาวไร่ส่งอ้อย ก็ได้

การกำหนดราคาอ้อย

ราคาอ้อยขั้นต้น = ~ 80% ของประมาณการรายได้ เช่น
900 บาท/ตัน ที่ความหวาน 10 CCS

ค่าความหวาน 1 CCS มีมูลค่า = 6 % ของราคาอ้อยขั้นต้น
= 0.06×900
= 54 บาท/1 CCS

ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย = $\frac{\text{รายได้สุทธิ (ประกาศ ~ ตค. ของทุกปี)}}{\text{ปริมาณอ้อยเข้าหีบทั้งหมด}}$

ตัวอย่างการคำนวณรายได้ของชาวไร่ & โรงงาน

สมมติ ผลิตอ้อยได้ 100 ล้านตัน

ผลิตน้ำตาลได้ 10.9 ล้านตัน

- 2.5 ล้านตัน (โควตา ก) ใช้ในประเทศ มูลค่า 37,500 ล้านบาท
- 8.4 ล้านตัน (โควตา ข) ส่งออก มูลค่า 126,100 ล้านบาท

$$\text{รายได้ของชาวไร่ (ราคาอ้อย)} = 0.70 \frac{(37,500 + 126,100)}{100}$$

$$= 1,145.20 \text{ บาท/ตัน}$$

$$\text{รายได้ของโรงงาน (ค่าผลิตน้ำตาล)} = 0.30 \frac{(37,500 + 126,100)}{100}$$

$$= 490.80 \text{ บาท/ตัน}$$

ราคาน้ำตาลในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงิน มีผลต่อราคาอ้อยของชาวไร่อย่างไร ?

สมมติ มีอ้อย 100 ล้านตัน ส่งออกน้ำตาล 8.4 ล้านตัน

ราคาน้ำตาลในตลาดโลก = 21 เซนต์/ปอนด์

$$= 21 \times 2.2$$

$$= 46.2 \text{ เซนต์/กก.}$$

ถ้า 1 US = 32.50 บาท

∴ ราคาน้ำตาลในตลาดโลก

$$= (32.50 \times 46.2) / 100 = 15.02 \text{ บาท/กก.}$$

รายได้ของระบบ = โควตา ก + ข

$$= 37,500 + (8.4 \times 15.02 \times 1,000)$$

$$= 50,000 + 126,168$$

$$= 163,668 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{รายได้ชาวไร่} = (163,668 / 100) \times 0.7$$

$$= 1,145.68 \text{ บาท/ตัน}$$

$$\text{รายได้โรงงาน} = 491.00 \text{ บาท/ตัน}$$

สมมติว่า นายแดง ผลิตอ้อยได้ 1,000 ตัน ที่ค่าความหวาน
เท่ากับ **12.5 CCS**

สมมติว่า ราคาอ้อยขั้นต้นประจำปีการผลิต 2556/57 เท่ากับ
900 บาท/ตันที่ 10 CCS

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น นายแดงจะได้ค่าอ้อยที่ตันละ} &= 900 + (54 \times 2.5) \\ &= 900 + 135 \end{aligned}$$

$$= 1,035 \text{ บาทต่อตัน}$$

$$\text{เพราะฉะนั้น นายแดงจะมีรายได้} = 1,000 \times 1,035$$

$$= 1,035,000 \text{ บาท}$$

ราคาน้ำตาลในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงิน มีผลต่อราคาอ้อยของชาวไร่อย่างไร ?

สมมติ มีอ้อย 100 ล้านตัน ส่งออกน้ำตาล 8.4 ล้านตัน ราคา
น้ำตาลในตลาดโลก = 20 เซนต์/ปอนด์

$$= 20 \times 2.2$$

$$= 44 \text{ เซนต์/กก.}$$

$$\text{ถ้า } 1 \text{ US} = 32.50 \text{ บาท}$$

∴ ราคาน้ำตาลในตลาดโลก

$$= (32.50 \times 44) / 100 = 14.30 \text{ บาท/กก.}$$

รายได้ของระบบ = โคเวตา ก + ข

$$= 37,500 + (8.4 \times 14.30 \times 1,000)$$

$$= 37,500 + 120,120$$

$$= 157,620 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{รายได้ชาวไร่} = (157,620 / 100) \times 0.7$$

$$= 1,103.34 \text{ บาท/ตัน}$$

$$\text{รายได้โรงงาน} = 472.86 \text{ บาท/ตัน}$$

ราคาตก

ถ้าราคาน้ำตาลอ่อนตัวลง 1 เซ็นต์ต่อปอนด์
(อ่อนตัวจาก 21 เหลือ 20 เซ็นต์ต่อปอนด์)
จะมีผลกระทบต่อราคาอ้อยเท่าไร?

เงินหายไปจากระบบ

$$= 163,668 - 157,620 \text{ ล้านบาท}$$

$$= 6,048 \text{ ล้านบาท}$$

ต้นทุนต่อตันอ้อยทั้งหมด

$$= 6,048 \text{ ล้านบาท}$$

$$\frac{6,048 \text{ ล้านบาท}}{100 \text{ ล้านตันอ้อย}}$$

$$= 60.48 \text{ บาทต่อตันอ้อย}$$

โดยจะทำให้ราคาอ้อยของชาวไร่ลดลง = 60.48×0.7

$$= 42.34 \text{ บาท/ตันอ้อย}$$

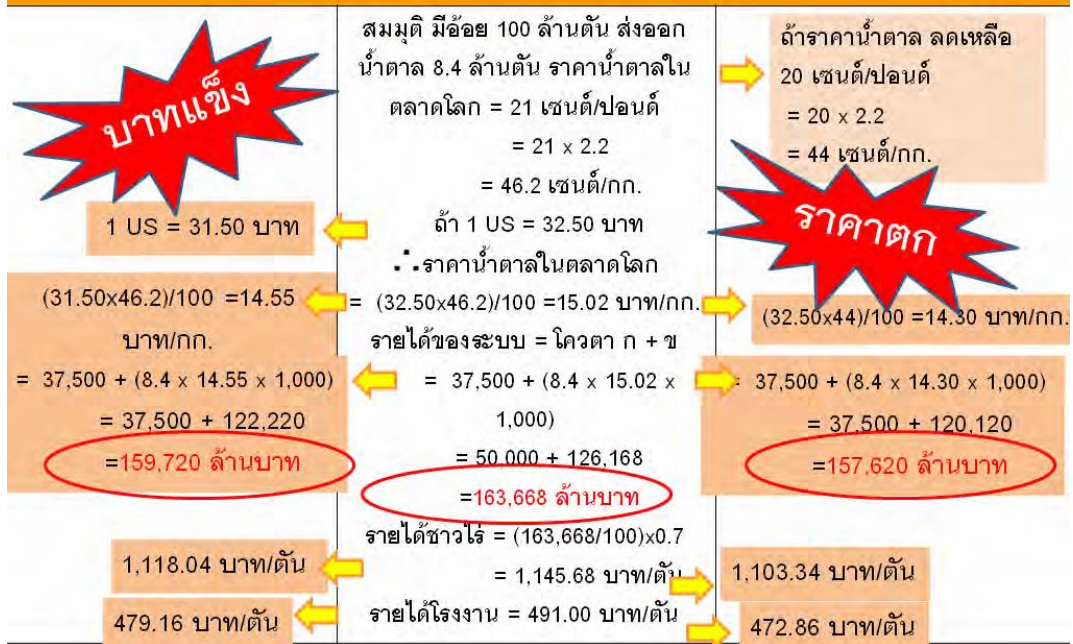
และรายได้ของโรงงานจะลดลง

$$= 60.48 \times 0.3$$

$$= 18.14 \text{ บาท/ตันอ้อย}$$

รายได้โรงงาน = 779.16 บาท/ตัน

ราคาน้ำตาลในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงิน
มีผลต่อราคาอ้อยของชาวไร่อย่างไร ?

ถ้าเงินบาทแข็งค่า 1 บาท ต่อเหรียญสหรัฐ
(1 เหรียญสหรัฐ=32.50 บาท แข็งค่าเป็น 31.50 บาท)
จะมีผลกระทบต่อราคาอ้อยเท่าไร?

เงินหายไปจากระบบ

$$= 163,668 - 159,720 \text{ ล้านบาท}$$

$$= 3,948 \text{ ล้านบาท}$$

ส่งผลกระทบต่อมูลค่าอ้อยทั้งหมด

$$= 3,948 \text{ ล้านบาท}$$

$$\frac{100 \text{ ล้านบาทอ้อย}}$$

$$= 39.48 \text{ บาทต่อตันอ้อย}$$

$$\text{โดยจะทำให้ราคาอ้อยของชาวไร่ลดลง} = 39.48 \times 0.7$$

$$= 27.64 \text{ บาท/ตันอ้อย}$$

$$\text{และรายได้ของโรงงานจะลดลง} = 39.48 \times 0.3$$

$$= 11.84 \text{ บาท/ตันอ้อย}$$

ค่าเงินบาทแข็ง & ราคาน้ำตาลตกต่ำ ชาวไร่อ้อยควรทำอย่างไรดี

◎ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

◇ บริหารจัดการไร่อ้อยแบบมืออาชีพ

◇ พันธุ์ เขตกรรม ดิน น้ำ โภชิสติกส์

◇ ทำบัญชีฟาร์ม เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

◇ พิจารณาขนาดฟาร์มที่เหมาะสมกับตนเอง

◎ ผลิตอ้อยคุณภาพ

◇ อ้อยสะอาด ยอดสั้น ไม่เผาใบ

◎ ???

เอกสารประกอบการจัดทำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ “ ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2559 ”

www.oae.go.th สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

www.ocsb.go.th สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

www.cdd.go.th/ ประชากรรักสามัคคี กรมพัฒนาชุมชน

หน่วยงานสนับสนุนข้อมูล

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีอุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุบลราชธานี

ที่ปรึกษา

นางสาวดาริกา จรรย์ยานนท์

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้จัดทำ

นางสาวปิยะพร สุริโยตระกูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายธนภฤต เนื่ออ่อน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

นายเดวิทย์ หนูทิพย์

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล